

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Prijedlog Zakona broj _____

**KONACNI PRIJEDLOG
ZAKONA O SUDOVIMA**

Zagreb, rujan 2005.

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O SUDOVIMA

I. OPCE ODREDBE

Clanak 1.

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca, sudaca porotnika i predsjednika sudova, njihova prava i dužnosti, zaštita osoba i imovine pravosudnih tijela.

Clanak 2.

Sudovi su tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom.

Clanak 3.

(1) Sudovi štite Ustavom i zakonima utvrđeni pravni poredak Republike Hrvatske, te osiguravaju jedinstvenu primjenu zakona, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom.

(2) Sudovi odlučuju u sporovima o osnovnim pravima i obvezama čovjeka, o pravima i obvezama Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne samouprave, izricu kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela i prekršaja utvrđenih zakonom i drugim propisima, odlučuju o zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i osoba koje imaju javne ovlasti, rješavaju sporove o osobnim odnosima građana, radne, trgovačke, imovinske i druge građanskopravne sporove, te odlučuju u drugim pravnim stvarima kad je to zakonom određeno.

Clanak 4.

(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravicno i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

(2) U pravnim stvarima iz sudskog djelokruga ugovorom se može povjeriti odlučivanje o pojedinim pravnim stvarima izbranim sudovima sukladno zakonu.

(3) Svatko ima pravo slati predstavke na rad suda ili suca zbog odugovlačenja postupka u kojem je stranka ili ima pravni interes, odnosno zbog ponašanja suca ili drugog djelatnika u sudu u službenim odnosima sa strankom i dobiti odgovor na njih.

Clanak 5.

(1) Sudovi sude na osnovi Ustava i zakona.

(2) Sudovi sude i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske.

(3) Sudovi primjenjuju i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru ili zakonu Republike Hrvatske.

Clanak 6.

(1) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na donošenje sudske odluke, a posebno: svaka uporaba javnih ovlasti, sredstava javnog priopćavanja i uopće javnih istupanja radi utjecanja na tijek i ishod sudskih postupaka.

(2) Odluku suda smije mijenjati i ukidati samo sud u čiju nadležnost spada predmet u postupku propisanom zakonom.

(3) Svatko u Republici Hrvatskoj dužan je poštivati pravomocnu i ovršnu sudsku odluku i njoj se pokoriti.

(4) Rad sudova je javan, osim kada je zakonom ili Ustavom isključeno sudjelovanje javnosti.

Clanak 7.

(1) U pravnim stvarima iz sudske nadležnosti u prvom stupnju sudi sudac. U kojim slučajevima sudovi u prvom stupnju sude u vijeću određuje se zakonom.

(2) Sudovi višeg stupnja sude u vijeću, osim kada je zakonom određeno da sudi sudac pojedinac.

(3) U sudenju sudjeluju i suci porotnici sukladno zakonu.

Clanak 8.

(1) Suci imaju imunitet sukladno Zakonu.

(2) Suci i suci porotnici koji sudjeluju u sudenju ne mogu biti pozvani na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasovanje pri donošenju sudske odluke, osim ako se radi o kršenju zakona od strane suca koje je kazneno djelo.

(3) Sudac ne može u postupku pokrenutom zbog kaznenog djela učinjenog u obavljanju sudacke dužnosti biti pritvoren bez odobrenja Državnoga sudbenog vijeća.

Clanak 9.

Place sudaca ureduju se zakonom.

Clanak 10.

(1) Poslovi se sucima i vijećima raspodjeljuju prema rasporedu utvrđenom za svaku godinu. Predmet koji je prema takvom rasporedu dodijeljen određenom sucu ili vijeću, smije biti dodijeljen drugom sucu ili vijeću samo u slučaju njihove spriječenosti.

(2) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može uz prethodno mišljenje Opće sjednice toga suda, odrediti da u pojedinoj vrsti predmeta postupa drugi stvarno nadležni sud, ako sud koji je po zakonu mjesno i stvarno nadležan zbog velikog broja predmeta koje ima u radu, ne može u razumnom roku raspraviti te predmete i donijeti odluku.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odredit će rješenjem koji se predmeti ustupaju drugom stvarno nadležnom sudu na sudenje.

(4) Sud koji ustupa predmet o tome će dopisom obavijestiti stranke odnosno njihove punomocnike ili zastupnike.

(5) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka strankama i njihovim punomoćnicima pripada pravo na naknadu troškova javnog prijevoza. Odvjetnicima pripada naknada troškova za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja i naknada troškova prijevoza određena Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Ovi troškovi će se isplatiti na teret državnog proračuna, ako su ti troškovi veći od onih koje bi stranke imale da se postupak vodi pred mjesno nadležnim sudom.

Članak 11.

(1) U obavljanju sudbene vlasti sudovi su jedan drugom dužni pružati pravnu pomoć.

(2) Državna tijela i pravne osobe dužni su pružati pomoć sudovima u obavljanju sudbene vlasti.

(3) Sudovi pružaju pravnu pomoć i stranim sudovima sukladno zakonu.

(4) Sudovi pružaju pravnu pomoć izabranim sudovima ako je njihov zahtjev utemeljen na zakonu, ako je zatražena pravna radnja dopuštena po zakonu i ako je za poduzimanje te radnje zamoljeni sud nadležan. Pravna pomoć stranim izabranim sudovima pruža se po pravilima za pružanje pomoći stranim sudovima.

Članak 12.

(1) Sud ima pečat koji sadrži naziv suda te naziv i grb Republike Hrvatske.

(2) Na zgradi u kojoj je smješten sud moraju biti istaknuti naziv suda, grb i zastava Republike Hrvatske.

II. USTROJSTVO, DJELOKRUG I NADLEŽNOST USTROJSTVO SUDOVA

Članak 13.

(1) U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju redovni i specijalizirani sudovi.

(2) Redovni sudovi su općinski, županijski sudovi i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(3) Specijalizirani sudovi su prekršajni sudovi, trgovački sudovi, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Upravni sud Republike Hrvatske.

(4) Najviši sud u Republici Hrvatskoj je Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(5) Zakonom se mogu prema stvarnoj nadležnosti ili za određena pravna područja ustanovljavati i drugi redovni i specijalizirani sudovi.

Članak 14.

(1) Prekršajni i općinski sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više općina, jednog ili više gradova ili dijela gradskog područja.

(2) Županijski i trgovački sudovi ustanovljavaju se za područje jedne ili više županija.

(3) Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Upravni sud Republike Hrvatske ustanovljavaju se za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu.

(4) Vrhovni sud Republike Hrvatske ima sjedište u Zagrebu.

Članak 15.

(1) Sudovi sude u svom sjedištu.

(2) Prekršajni, općinski i trgovački sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.

(3) Odluku o održavanju sudbenih dana donosi predsjednik neposredno višeg suda.

(4) Odluku o osnivanju stalnih službi ili odjela izvan sjedišta suda donosi ministar pravosuđa nakon pribavljenog mišljenja predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

DJELOKRUG I NADLEŽNOST SUDOVA

Članak 16.

Nadležnost sudova određuje se ovim Zakonom i drugim zakonima.

Članak 17.

(1) Prekršajni sudovi:

1. Sude u prvom stupnju o prekršajima, osim ako za vođenje prekršajnog postupka zakonom nije propisana stvarna nadležnost drugog tijela,

2. Obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u postupcima iz svoje nadležnosti, te druge poslove određene zakonom.

(2) Zakonom se može odrediti jedan prekršajni sud koji će odlučivati u određenoj vrsti predmeta iz djelokruga prekršajnog suda s područja više prekršajnih sudova.

Članak 18.

(1) Pored nadležnosti propisane drugim zakonima, općinski sudovi rješavaju:

1. izvanparnicne i ovršne predmete, ako rješavanje tih stvari nije povjereno drugom sudu,

2. ostavinske predmete, zemljišnoknjižne predmete i vode zemljišne knjige,

3. o priznanju i ovrši odluka stranih sudova,

4. obavljaju poslove međunarodne pravne pomoći u postupcima iz svoje nadležnosti.

(2) Općinski sudovi rješavaju u svim predmetima koji nisu stavljeni u djelokrug nekog drugog suda ili javnog bilježnika.

(3) U kaznenim predmetima protiv vojnih osoba, vojnih službenika i vojnih namještenika u službi u oružanim snagama za kaznena djela u obavljanju službe, za kaznena djela iz nadležnosti općinskih sudova, sude općinski sudovi s potpunom nadležnošću.

(4) Za rješavanje predmeta iz stavka 3. ovoga članka općinski će sud osnovati poseban odjel ili vijeće.

Članak 19.

Pored nadležnosti propisane drugim zakonima županijski sudovi u ostalim predmetima rješavaju:

1. u kaznenim predmetima protiv vojnih osoba, vojnih službenika i vojnih namještenika u službi u oružanim snagama za kaznena djela u obavljanju službe,
2. provode istražni i javnobilježnički disciplinski postupak zbog disciplinskih prijestupa i odlučuju o tim prijestupima u prvom stupnju, kad je to određeno zakonom,
3. odlučuju o žalbama protiv odluka u disciplinskim postupcima zbog neurednosti javnih bilježnika kad je to određeno zakonom,
4. provode izvršenje strane kaznene odluke,
5. obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 20.

Pored nadležnosti propisane drugim zakonima trgovački sudovi u izvanparničnom postupku:

1. postupaju u registarskim stvarima i vode sudske registre,
2. odlučuju o upisima u upisnik brodova i jahti u onim stvarima koje su Pomorskim zakonom stavljene u nadležnost trgovačkog suda, ograničenju odgovornosti brodarka, prigovorima protiv konačne diobene osnove za likvidaciju zajedničke havarije, ako zakonom za pojedinu vrstu predmeta nije drukčije određeno,
3. odlučuju o prijedlozima u svezi osnivanja, rada i prestanka trgovačkog društva,
4. odlučuju u izvanparničnim stvarima propisanim odredbom članka 40. stavak 2. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", br. 111/93, 34/99 i 118/03),
5. određuju i provode ovrhu odluka koje su donijeli, kao i sporove koji nastanu u tijeku i povodom ovrha tih odluka, a provođenje ovrhe na nenovcanim sredstvima ovršenika mogu povjeriti općinskom sudu,
6. provode postupak priznanja i ovrhe inozemnih sudskih odluka kao i arbitražnih odluka u trgovačkim sporovima,
7. provode osiguranje dokaza za postupke za koje su inače nadležni,
8. određuju mjere osiguranja u predmetima u kojima su nadležni suditi,
9. odlučuju o prijedlozima za otvaranje stečajnog postupka i provode stečajne postupke, te
10. obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 21.

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka prekršajnih sudova u prvom stupnju i upravnih i prekršajnih tijela, osim ako posebnim zakonom nije određena nadležnost nekog drugog suda,
2. rješava sukob nadležnosti između prekršajnih sudova,
3. odlučuje o zahtjevima za izuzetom predsjednika sudova,
4. odlučuje o zahtjevima za izvanredno ublažavanje kazne i o zahtjevima za izvanredno preispitivanje pravomocnih rješenja o prekršaju,

5. obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 22.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka koje su u prvom stupnju donijeli trgovački sudovi u pravnim stvarima iz članka 20. ovog Zakona,
2. rješava sukob mjesne nadležnosti između trgovačkih sudova u pravnim stvarima iz članka 20. ovog Zakona, te odlučuje o delegaciji nadležnosti između trgovačkih sudova,
3. u pravnim stvarima iz članka 20. ovog Zakona obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 23.

Upravni sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o tužbama protiv konačnih upravnih akata (upravni sporovi),
2. obavlja i druge poslove određene zakonom.

Članak 24.

Vrhovni sud Republike Hrvatske:

1. osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana, te jednakost svih pred zakonom,
2. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomocnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj i o redovnim pravnim lijekovima kad je to propisano posebnim zakonom,
3. rješava o sukobu nadležnosti kad je to propisano posebnim zakonom,
4. razmatra aktualna pitanja sudske prakse, analizira potrebe za stručnim usavršavanjem sudaca, savjetnika i sudskih vježbenika i obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 25.

(1) Viši sud može staviti nižem sudu primjedbe na nedostatke koje je uocio prigodom odlučivanja o pravnom lijeku ili na drugi način.

(2) Viši sudovi mogu tražiti od nižih sudova podatke u svezi s primjenom zakona, problemima koji se pojavljuju u sudenju, pracenju i proučavanju sudske prakse i druge podatke, a mogu izvršiti i neposredan uvid u rad tih sudova, kao i prirediti zajednicke sastanke radi razmatranja navedenih pitanja.

(3) Viši sud prigodom provedbe ovlaštenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne smije ni na koji način utjecati na neovisnost i slobodu suda nižeg stupnja u donošenju odluke u pojedinom slučaju.

Članak 26.

(1) Predsjednik neposredno višeg suda može radi obavljanja nadzora nad urednim obavljanjem poslova suca odrediti najmanje dva ili više sudaca.

(2) O obavljenom nadzoru suci su dužni bez odlaganja u pisanom obliku izvijestiti predsjednika suda koji ih je odredio za obavljanje nadzora, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i predsjednika neposredno višeg suda.

III. ZAŠTITA PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Clanak 27.

(1) Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlucio u razumnom roku o njezinom pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo, može neposredno višem sudu uputiti zahtjev za zaštitu prava na sudenje u razumnom roku.

(2) Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Visokim trgovackim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske ili Upravnim sudom Republike Hrvatske, o zahtjevu ce odluciti Vrhovno sud Republike Hrvatske.

(3) Postupak odlucivanja o zahtjevu iz stavka 1. ovog clanka je hitan.

Clanak 28.

(1) Ako sud iz clanka 27. ovog Zakona utvrdi da je zahtjev podnositelja osnovan, odredit ce rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora odluciti o pravu ili obavezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo podnositelja zahtjev, te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na sudenje u razumnom roku.

(2) Naknada se isplacuje iz državnog proračuna u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.

(3) Protiv odluke iz stavka 1. ovog clanka može se podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, osim ako je o zahtjevu u prvom stupnju odlucio Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(4) Protiv odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se podnijeti ustavna tužba zbog povrede prava na sudenje u razumnom roku u roku od 30 dana od dana dostave odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

III. UNUTARNJE USTROJSTVO SUDOVA

1. SUDSKA UPRAVA

Clanak 29.

Poslovi sudske uprave obuhvacaju:

1. osiguranje uvjeta za pravilan rad i poslovanje suda,
2. skrb o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u sudu,
3. poslove pozivanja i rasporedivanja sudaca porotnika,
4. poslove u svezi sa stalnim sudskim procjeniteljima, tumacima i vještacima,
5. poslove ovjere isprava namijenjenih uporabi u inozemstvu,
6. poslove u svezi s predstavkama stranaka na rad suda,
7. strucne poslove u svezi s ostvarivanjem dužnosti i prava službenika i namještenika u sudu,

- 8. skrb o strucnom usavršavanju sudaca, sudskih savjetnika, sudackih vježbenika i drugih službenika i namještenika u sudu,
- 9. vodenje statistike, finacijsko-materijalno poslovanje suda,
- 10. davanje obavijesti o radu suda i druge poslove propisane zakonom i pravilnikom o unutarnjem poslovanju sudova (u daljnjem tekstu: Sudski poslovnik).

Clanak 30.

(1) Predsjednik suda obavlja poslove sudske uprave sukladno zakonu i Sudskom poslovniku.

(2) Predsjednika suda u slucaju sprijecenosti ili odsutnosti u obavljanju poslova sudske uprave zamjenjuje sudac određen godišnjim rasporedom poslova (zamjenik predsjednika suda).

(3) Predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske u poslovima sudske uprave pomažu predsjednici odjela i tajnik suda, a u drugim sudovima predsjedniku suda pomažu predsjednici odjela, tajnik suda ili službenik kojeg odredi predsjednik suda.

(4) Predsjednik neposredno višeg suda je više tijelo sudske uprave. Najviše tijelo sudske uprave je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 31.

(1) Sudovi imaju glasnogovornika suda.

(2) Glasnogovornik suda je sudac ili sudski savjetnik određen godišnjim rasporedom poslova.

(3) Glasnogovornik suda daje obavijesti o radu suda u skladu s ovim zakonom, Sudskim poslovnikom i Zakonom o pravu na pristup informacijama.

2. SUDSKI ODJELI

Clanak 32.

(1) U sudovima u kojima ima više sudskih vijeca odnosno sudaca pojedinaca koji odlucuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih podrucja ustanovljuju se odjeli u ciji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlucuju.

(2) Godišnjim rasporedom poslova ustrojava se odjel, te određuje predsjednik odjela koji rukovodi njegovim radom.

Clanak 33.

(1) Na sjednicama sudskih odjela razmatraju se pitanja od interesa za rad odjela a posebice: ustrojstvo unutarnjeg poslovanja, pracenje rada, raspravljanje o spornim pravnim pitanjima, ujednacavanje sudske prakse i pitanja važna za primjenu propisa pojedinih pravnih podrucja iz nadležnosti suda, unapređivanje metode rada i strucno usavršavanje sudaca, sudskih savjetnika i sudackih vježbenika raspoređenih na rad u odjel.

(2) Na sjednicama sudskih odjela županijskog suda, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske i Visokog trgovackog suda Republike Hrvatske razmatraju se i pitanja od zajednickog interesa za sudove nižeg stupnja s podrucja tih sudova.

(3) Na sjednicama sudskih odjela Upravnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja znacajna za primjenu propisa iz pojedinih upravnih podrucja kao i nacrti zakona kojima se ureduju pitanja iz djelokruga tog suda.

(4) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pored odlucivanja u postupku propisanom u clanku 59. ovog Zakona razmatraju se pitanja od zajednickog interesa za pojedine ili sve sudove s podrucja Republike Hrvatske, te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinoga pravnog podrucja.

Clanak 34.

(1) Sjednicu sudskog odjela saziva i njenim radom rukovodi predsjednik odjela, odnosno predsjednik suda. Kad predsjednik suda sudjeluje u radu sjednice sudskog odjela, predsjedava sjednici i sudjeluje u odlucivanju.

(2) Sjednica svih sudaca suda mora se sazvati kad to zahtjeva odjel suda ili jedna cetvrtina svih sudaca.

(3) Odluka na sjednici sudaca suda, odnosno sudskog odjela donosi se vecinom glasova svih sudaca, odnosno sudskog odjela.

(4) Predsjednik suda, odnosno odjela može na sjednicu svih sudaca, odnosno odjela pozvati i istaknute znanstvenike i strucnjake iz pojedinog pravnog podrucja.

Clanak 35.

(1) Sjednica odjela ili sudaca saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvacanjima između pojedinih vijeca ili sudaca, ili kad jedno vijeće ili sudac odstupa od ranije prihvacenog pravnog shvacanja.

(2) Kad u određenom slučaju vijeće ili sudac donese odluku koja nije sukladna s pravnim shvacanjem kojeg drugog vijeca ili suca, predsjednik odjela ili predsjednik suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se razlike u pravnim shvacanjima rasprave u sjednici odjela. Ako u tom slučaju sjednica odjela zauzme shvacanje protivno donesenoj odluci vijeca ili suca, vijeće ili sudac koji je donio odluku dužan je o predmetu ponovno odlucivati.

(3) Pravno shvacanje prihvaceno na sjednici sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovackog suda Republike Hrvatske i županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeca ili suce pojedince toga odjela.

Clanak 36.

(1) U sudovima s više od dvadeset sudaca ustanovljuju se odjeli ili odjelne službe za pracenje i proucavanje sudske prakse.

(2) U sudovima s manje od dvadeset sudaca predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova određuje suca za pracenje i proucavanje sudske prakse.

(3) Sudovi mogu osnovati službu za informatiku, a Vrhovni sud Republike Hrvatske službu ili odjel za informatiku.

(4) Služba ili odjel organizira informaticku potporu radu suda, brine se za informaticku obradu i korištenje sudske prakse i strucne literature i pruža strucnu pomoc nižim sudovima.

3. SUDACKO VIJECE

Clanak 37.

(1) Sudacko vijeće:

- daje ocjenu obnašanja sudacke dužnosti,
- daje mišljenje o kandidatima za suce u sudovima iz svoga djelokruga,
- predlaže kandidate za predsjednike sudova,
- obavlja druge poslove određene ovim zakonom i Sudskim poslovníkom.

(2) Sudacka vijeća dužna su podnositi izvješća o svome radu sucima sudova koji su ih izabrali najmanje jednom godišnje, a po potrebi ih i na druge načine obavještavati o obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Clanak 38.

(1) Sudacko vijeće osniva se za županijski sud i općinske sudove s područja tog županijskoga suda, pri županijskom sudu.

(2) Za trgovačke sudove osniva se sudacko vijeće pri Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, a za prekršajne sudove pri Visokom prekršajnom sudu.

(3) Poslove sudackog vijeća za Upravni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske obavlja sjednica svih sudaca svakog od tih sudova.

Clanak 39.

(1) Sudacko vijeće čine izabrani suci, predsjednik županijskog suda, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske po položaju.

(2) Sudacko vijeće županijskog suda ima 15 članova, od kojih je 8 članova iz reda sudaca županijskog suda, 6 iz reda sudaca područnih općinskih sudova i predsjednik županijskog suda.

(3) Ako županijski sud, zajedno s područnim općinskim sudovima ima manje od 50 sudaca, sudacko vijeće ima 9 članova, od kojih je 5 članova iz reda sudaca županijskog suda, a 3 iz reda sudaca područnih općinskih sudova i predsjednik županijskog suda.

(4) Ako županijski sud ima manje od 6 sudaca predsjednik suda i svi suci županijskog suda su članovi sudackog vijeća, a 2 su članovi s područnih općinskih sudova.

(5) Sudacko vijeće trgovačkih sudova ima 15 članova, od kojih je 8 članova iz reda sudaca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, a 6 iz reda sudaca trgovačkih sudova i predsjednik Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

(6) Sudacko vijeće prekršajnih sudova ima 15 članova, od kojih je 8 članova iz redova Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, a 6 iz redova sudaca prekršajnih sudova i predsjednik Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske.

(7) Prvostupanjski sudovi s više od 50 sudaca iz reda svojih sudaca biraju 6 članova sudackog vijeća, koji zajedno s članovima sudackog vijeća izabranog u višem sudu čine sudacko vijeće koje donosi odluke koje se odnose samo za taj sud.

Clanak 40.

Članovi sudackih vijeća biraju se na rok od 4 godine tajnim glasovanjem.

Clanak 41.

(1) Članove sudackih vijeća iz reda sudaca županijskog suda biraju suci županijskog suda, a članove sudackih vijeća iz reda sudaca općinskog suda svi suci općinskih sudova s područja županijskog suda.

(2) Članove sudackog vijeća trgovačkih sudova iz reda sudaca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske odnosno Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske biraju suci tog suda, a članove iz reda sudaca trgovačkih sudova odnosno prekršajnih sudova suci tih sudova.

(3) Nijedan općinski sud, trgovački sud i prekršajni sud ne može u sudackom vijeću imati više od tri člana iz svojih redova.

Članak 42.

(1) Svi suci imaju se pravo kandidirati za sudacko vijeće. Izabrani suci imaju dužnost sudjelovati u radu sudackog vijeća.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, kandidati za članove sudackih vijeća mogu biti svi suci u sudovima koji ih biraju, a koji dužnost suca obnašaju na dan izbora za sudacka vijeća.

(3) Član sudackog vijeća ne može biti sudac protiv koga je u prethodne četiri godine izrečena stegovna mjera.

Članak 43.

(1) Sudacko vijeće najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata svim sudovima upućuje obavijest o otvaranju kandidacijskog postupka. Suci se u roku od 30 dana mogu kandidirati za sudacko vijeće ili njihovu kandidaturu mogu uz njihov pristanak mogu istaci sudovi. Kandidature se dostavljaju odgo varajućem sudackom vijeću.

(2) Predsjednik sudackog vijeća najkasnije dva mjeseca prije isteka mandata, posebno za svaku vrstu sudova utvrđuje liste kandidata. Podatke potrebne za utvrđivanje liste daje Ministarstvo pravosuđa i predsjednici sudova u kojima se sudacka vijeća biraju. Lista kandidata utvrđuje se abecednim redom, a sadrži redni broj, prezime i ime kandidata i puni ili skraćeni naziv suda u kome obnaša sudacku dužnost.

(3) Lista kandidata objavljuje se na oglasnoj ploči sudova za koje se sudacko vijeće bira najkasnije osam dana prije održavanja izbora.

(4) Na listu kandidata može se u roku od tri dana od objavljivanja izjaviti prigovor izbornom povjerenstvu.

Članak 44.

(1) Postupak kandidiranja, glasovanja i utvrđivanje rezultata izbora obavlja izborno povjerenstvo, koje se sastoji od predsjednika i dva člana.

(2) Sudacko vijeće imenovat će izborno povjerenstvo prije isteka roka za utvrđivanje liste kandidata.

(3) Članovi sudackog vijeća i kandidati s utvrđene liste kandidata ne mogu biti istovremeno i članovi izbornog povjerenstva na sudu na kojem se provode izbori.

Članak 45.

(1) Izbori se moraju održati najkasnije 15 dana prije isteka mandata sudackoga vijeća. Dan i mjesto izbora određuje sudacko vijeće, vodeći računa o tome da se svim sucima omogući nesmetano glasovanje.

(2) Izbori se provode tako da svaki sudac na listi kandidata koju mu je dostavilo izborno povjerenstvo zaokruži najviše onoliko kandidata koliko se članova sudackog vijeća bira.

(3) Na temelju provedenih izbora izborno će povjerenstvo u roku od dva dana utvrditi redoslijed kandidata po broju glasova koje su dobili te objaviti imena kandidata koji su izabrani za članove sudackih vijeća. Rezultati se objavljuju na oglasnoj ploči sudova za koje se sudacko vijeće bira.

(4) Za članove sudackog vijeća izabrani su kandidati koji su dobili najveći broj glasova. Kandidati koji su po broju glasova iza izabranih članova vijeća smatraju se njihovim zamjenicima. Ako je s istog suda izabrano više kandidata od dopuštenog broja, smatrat će se izabranim samo oni kandidati s tog suda koji imaju više glasova do maksimalnog broja sudaca koji mogu biti izabrani s tog suda.

(5) U slučaju da dva ili više kandidata imaju jednak broj glasova, izabran je kandidat koji je dulje obnašao sudacku dužnost u sudu za koji se izbore provode, a ako su oba kandidata jednako dugo obnašala tu dužnost, izabran je stariji kandidat.

Članak 46.

(1) Protiv objavljene liste kandidata, provođenja izbora i objavljenih rezultata glasovanja može se u roku od tri dana od objavljivanja izjaviti prigovor o kome u prvom stupnju odlučuje izborno povjerenstvo. Protiv odluke izbornog povjerenstva može se u roku od dva dana izjaviti žalba o kojoj odlučuje sudacko vijeće.

(2) Konacne rezultate izbora za sudacka vijeća utvrđuje, najkasnije 10 dana nakon održavanja izbora, sudacko vijeće. O rezultatima izbora sudacko vijeće dužno je bez odgode obavijestiti predsjednike područnih sudova i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 47.

(1) Sudacko vijeće ima predsjednika i zamjenika koje biraju većinom glasova članovi sudackog vijeća.

(2) Predsjednik suda ne može biti predsjednik, a ni zamjenik predsjednika sudackog vijeća.

Članak 48.

(1) Sudacko vijeće odlučuje na sjednici većinom glasova svih članova.

(2) Sjednicu sudackog vijeća saziva predsjednik sudackog vijeća pisanim pozivom koji se članovima dostavlja najmanje 8 dana prije održavanja sjednice.

(3) Prije davanja mišljenja o kandidatima za imenovanje na slobodno mjesto suca sudacko vijeće pribavit će mišljenje o kandidatima od predsjednika suda u koji se sudac imenuje, a ako je kandidat već sudac i od predsjednika suda u kojem je obnašao dužnost suca.

(4) O radu sudackog vijeća vodi se zapisnik.

Članak 49.

(1) Predsjednici sudova dužni su na zahtjev sudackog vijeća pružiti podatke ili obaviti pojedinu radnju po zahtjevu sudackog vijeća, te osigurati uvjete za rad sudackog vijeća.

Članak 50.

(1) Članu sudackog vijeća prestaje dužnost prije isteka mandata:

- ako sam zatraži,
- ako prestane obnašati dužnost suca, ili mu sudacka dužnost miruje,
- ako bude imenovan na drugi sud,
- ako bude izabran za člana Državnoga sudbenog vijeca,
- ako je pravomocno utvrđena njegova stegovna odgovornost.

(2) Ako član sudackog vijeca prestane obnašati dužnost prije isteka mandata, sudacko će vijeće na njegovo mjesto imenovati zamjenika, poštujući redosljed ostvaren na izborima za članove sudackoga vijeca.

(3) Mandat imenovanog zamjenika kao člana sudackog vijeca traje do isteka mandata sudackog vijeca.

IV. POSEBNE ODREDBE O UNUTARNJEM USTROJSTVU VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 51.

(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske osnivaju se Kazneni odjel, Gradanski odjel, ustanovljuju se službe za pracenje, proučavanje i bilježenje sudske prakse pri odjelima, Ured predsjednika, odjel ili služba za informatiku, te jedinice stručnih i pomoćno-tehničkih službi.

(2) Gradanski odjel obuhvaća područja građanskoga, trgovačkoga i upravnoga prava.

(3) Kazneni odjel obuhvaća područja kaznenoga, prekršajnog prava, te stegovnih postupaka prema propisima o odvjetništvu i javnom bilježništvu.

(4) Suci se raspoređuju u odjele godišnjim rasporedom poslova.

(5) U Uredu predsjednika obavljaju se poslovi sudske uprave, poslove međunarodne suradnje, poslovi izobrazbe sudaca i poslovi protokola za potrebe toga suda.

(6) Na poslove protokola Vrhovnog suda Republike Hrvatske na odgovarajući se način primjenjuju propisi o protokolu Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske. Vrhovni sud može za svoje poslove protokola upotrebljavati objekte koji su u tu svrhu na raspolaganju Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske.

(7) Unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske pobliže se uređuje Poslovníkom toga suda i Sudskim poslovníkom, sukladno zakonu. Poslovník Vrhovnog suda Republike Hrvatske donosi predsjednik suda nakon pribavljenog mišljenja Opće sjednice.

Članak 52.

(1) Za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti izabrana osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete za suca toga Suda.

(2) Prije stupanja na dužnost predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske polaže pred Predsjednikom Republike Hrvatske prisegu koja glasi:

“Prisežem da ću se u obnašanju svoje dužnosti pridržavati Ustava i zakona, te štitići cjelovitost, suverenitet i državno ustrojstvo Republike Hrvatske i Ustavom i zakonom utvrđene slobode i prava čovjeka.”

(3) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske predstavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske, obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom i Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ako je za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske izabrana osoba koja do izbora nije obnašala sudacku dužnost u tom Sudu Državno sudbeno vijeće imenovat će ga i sućem toga Suda.

(5) Ako predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlukom Hrvatskoga sabora ili na svoj zahtjev bude razriješen dužnosti prije isteka mandata ili ne bude ponovno izabran na tu dužnost, nastavlja obnašati dužnost suca u tom sudu.

Clanak 53.

(1) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske imenuje se tajnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(2) Za tajnika može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za višeg sudskog savjetnika.

(3) Tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske imenuje i razrješuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske nakon pribavljenog mišljenja opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 54.

Na tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske primjenjuju se propisi o pravima i obvezama državnih dužnosnika, ako iz ovog Zakona ne proizlazi drugačije.

Clanak 55.

Tajnik pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave, pokrece i provodi postupke zbog lakše povrede službene dužnosti sudskih službenika i namještenika te pokrece postupak zbog teške povrede službene dužnosti.

Clanak 56.

(1) Nakon izbora predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske tajnik daje mandat na raspolaganje predsjedniku koji u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost odlucuje hoce li ponovo imenovati istu osobu za tajnika.

(2) Ako predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske ponovo ne imenuje tajnika tajnik ima pravo rasporeda, bez natjecaja, na poslove višeg sudskog savjetnika u odjelima ili službama suda.

(3) Ako tajnik ne prihvati raspored iz stavka 2. ovog clanka, ili bude razriješen, pripadaju mu prava sukladno zakonu kojim se ureduju prava i obveze državnih dužnosnika.

(4) U slucaju razrješjenja u tijeku mandata tajniku pripadaju prava iz prethodnog stavka ovog clanka.

Clanak 57.

(1) Opcu sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske sacinjavaju predsjednik i svi suci toga suda.

(2) Opcu sjednicu saziva i njoj predsjedja predsjednik suda. Opca sjednica mora se sazvati ako to zatraži odjel suda ili jedna cetvrtina svih sudaca.

(3) Predsjednik suda može, prema potrebi, pozvati na opcu sjednicu i sjednicu odjela profesore sveucilišnog diplomskog studija prava, istaknute znanstvenike ili strucnjake u određenoj oblasti prava.

(4) Za pravovaljano odlucivanje na opcoj sjednici potrebna je nazocnost natpolovicne vecine svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(5) Odluke se donose većinom glasova svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 58.

Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske:

1. daje mišljenje o nacrtu zakona ili drugog propisa kad se njima utvrđuje ovlast suda ili uređuje drugo pitanje važno za rad sudova ili obavljanje sudbene vlasti,
2. utvrđuju upute sudovima za praćenje sudske prakse,
3. utvrđuju izvješća koja se upućuju Saboru Republike Hrvatske,
4. obavljaju i drugi poslovi propisani zakonom i Sudskim poslovnikom.

Clanak 59.

(1) Kada sudovi drugog stupnja donose različite odluke u istoj činjenicnoj i pravnoj stvari, a nije dopušten izvanredni pravni lijek, stranka može podnijeti Zahtjev za jedinstvenom primjenom zakona (u daljnjem tekstu: Zahtjev) Vrhovnom sudu RH da ispita je li takvim odlukama ugrožena jedinstvena primjena zakona i ravnopravnost građana.

(2) O ispunjavanju pretpostavki za postupanje po Zahtjevu odlučuje vijeće sastavljeno od troje sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(3) Ako vijeće utvrdi da nisu ispunjene pretpostavke za odlučivanje o Zahtjevu, odnosno da je Zahtjev nedopušten odbacit će ga rješenjem.

(4) O osnovanosti Zahtjeva za koji vijeće iz stavka 2. ovog članka utvrdi da ispunjava pretpostavke iz stavka 1. ovog članka, odlučuje se na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(5) Prije odlučivanja o osnovanosti Zahtjeva Vrhovni sud Republike Hrvatske zatražit će od sudova drugog stupnja dostavu predmeta u kojima su donesene te odluke.

(6) Odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske može i prije donošenja odluke o osnovanosti Zahtjeva, na prijedlog vijeća iz stavka 2. ovog članka, narediti sudovima da zastanu s donošenjem odluka u postupcima koji još nisu dovršeni, sve dok odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne donese pravno shvaćanje o jedinstvenoj primjeni određenog zakona.

(7) Pravno shvaćanje odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz prethodog stavka obvezno je za sudove u svim postupcima na koje se to pravno shvaćanje odnosi, a u kojima do dana njegovog donošenja nije donesena pravomoćna sudska odluka.

(8) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka se podnosi najkasnije u roku od jedne godine od kada je stranci dostavljena odluka u kojoj je prvi puta primjenjena sporna zakonska odredba.

Clanak 60.

(1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može sazvati opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske uz sudjelovanje predstavnika drugih sudova.

(2) Sjednicu iz stavka 1. ovoga članka sacinjavaju svi suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, te po dva predstavnika Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, te po jedan predstavnik svakog županijskog suda.

(3) Na sjednici iz stavka 1. ovog članka razmatraju se aktualna pitanja iz sudske prakse, utvrđuju okvirna mjerila za rad sudaca i daje prijedlog kandidata za članove Državnoga sudbenog vijeća.

V. PRAVOSUDNA UPRAVA

Clanak 61.

(1) Ministarstvo pravosuda ima ovlast najvišeg tijela za obavljanje poslova pravosudne uprave.

(2) Za obavljanje poslova pravosudne uprave ministar pravosuda obraca se predsjedniku odgovarajućeg suda.

(3) Ministar pravosuda u obavljanju poslova pravosudne uprave može poništiti ili ukinuti svaki nepravilan ili nezakonit akt donesen u obavljanju poslova sudske uprave ili samo donijeti akt koji, u obavljanju poslova sudske uprave nije donesen ili nije pravodobno donesen.

Clanak 62.

U pravosudnu upravu spadaju poslovi koji služe obavljanju sudbene vlasti:

1. izrada prijedloga zakona i drugih propisa za ustanovljavanje, nadležnost, sastav i ustrojstvo sudova i postupak pred sudovima,
2. skrb za stručno usavršavanje sudaca, službenika i namještenika,
3. osiguranje materijalnih, financijskih, prostornih i drugih uvjeta za rad sudova,
4. prikupljanje statističkih i drugih podataka o djelovanju suda,
5. ispitivanje predstavki građana na rad sudova koje se odnose na odugovlačenje sudskog postupka, na ponašanje suca ili drugog djelatnika suda prema stranci u tijeku postupka ili obavljanja drugih službenih radnji,
6. nadzor nad financijskim i materijalnim poslovanjem sudova,
7. nadzor nad redovitim obavljanjem poslova u sudu te provođenjem Sudskog poslovnika, kao i druge upravne zadace i poslove određene zakonom.

Clanak 63.

(1) Poslove nadzora pravilnog obavljanja poslova pravosudne uprave u sudovima obavljaju pravosudni inspektori Ministarstva pravosuda.

(2) Viši upravni savjetnici koji obavljaju poslove pravosudnih inspektora moraju ispunjavati uvjete za suca županijskog suda.

Clanak 64.

Poslove pravosudne uprave u Ministarstvu pravosuda mogu obavljati viši upravni savjetnici i upravni savjetnici.

Clanak 65.

(1) Ministarstvo pravosuda vodi evidenciju sudaca, sudskih savjetnika, sudackih vježbenika i drugih djelatnika u sudovima.

(2) Evidencija sadrži podatke o imenu i prezimenu, rođenju, nacionalnosti, prebivalištu, završenoj školi, stručnom nazivu, znanju stranih jezika, kao i druge podatke određene zakonom.

(3) Podatke iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvu pravosuđa dostavljaju sudovi na način što ga nalogom propiše ministar pravosuđa.

(4) Podaci upisani u evidenciju službena su tajna i mogu se koristiti samo za potrebe provođenja ovoga zakona kao i zakona kojim se uređuju prava, dužnosti i odgovornosti sudaca i djelatnika u sudu.

Članak 66.

(1) Evidencija sudaca sadrži sljedeće podatke:

1. osobne podatke,
2. podatke o imenovanju i razrješenju,
3. podatke o uspjehu u tijeku studija,
4. podatke o vježbeničkoj praksi,
5. podatke o objavljenim stručnim ili znanstvenim radovima,
6. ocjene obnašanja sudske dužnosti,
7. podatke o napredovanju,
8. podatke o stručnom usavršavanju u Pravosudnoj akademiji i drugim oblicima stručnog usavršavanja,
9. stegovne kazne.

(2) Osobni podaci sadrže sljedeće podatke: ime, prezime, ime oca, dan, mjesec i godina rođenja, nacionalnost, podatke o prebivalištu, završenom sveučilišnom diplomskom studiju prava, posebnim znanjima, imovinskom stanju, članovima obiteljskog domaćinstva (braćni drug, djeca i roditelji).

(3) Podaci iz evidencije službena su tajna, osim podataka o imovinskom stanju sudaca.

(4) Tijela, koja imaju podatke o kojima se vodi evidencija iz stavka 1. ovoga članka, dužna su ih dostaviti Ministarstvu pravosuđa.

Članak 67.

Ministarstvo pravosuđa od sudova može tražiti izvješća i podatke o obavljanju sudbene vlasti i poslova pravosudne uprave, a u okviru svojega djelokruga može obaviti neposredan uvid u rad suda i tražiti izvješća o razlozima nepostupanja u pojedinom predmetu kao i dostavu pojedinog predmeta na uvid te održati zajednički sastanak sa sudovima radi razmatranja pitanja u svezi s obavljanjem sudbene vlasti i primjenom novih propisa.

Članak 68.

(1) Ministar pravosuđa donosi sudski poslovnik.

(2) Sudskim poslovnikom propisuju se osnove za ustrojstvo sudova i poslovanje u sudovima, a posebno: pravila o unutarnjem ustrojstvu, pravila o vodenju upisnika i pomoćnih knjiga, obrazaca za rad, postupak sa spisima od prijema do pohrane u arhiv, postupak poslovanja u svezi s međunarodnom pravnom pomoći, pravila o priopćenjima javnosti o radu suda, potanja pravila o rasporedu predmeta, pravila za pozivanje i raspoređivanje sudaca porotnika, rad vijeca, sjednica odjela i općih sjednica, pravila za ustrojstvo istražne službe, provedbena pravila o vodenju postupka i dostavljanju odluka na jeziku i pismu etnicke i nacionalne zajednice ili manjine, raspored radnog vremena u tijeku radnog dana ili tjedna, pravila o postupanju s oduzetim predmetima u kaznenim postupcima, pravila o posebnim oznakama na sudskim vozilima, pravila o vodenju statistike, standardi

poslovnog prostora i opreme u sudovima i druga pitanja od znacaja za unutarnje poslovanje sudova.

(3) Sudskim poslovníkom propisuje se i način ustrojavanja i poslovanja zajedničkih službi u sudskim zgradama u kojima je smješteno više sudova.

Članak 69.

(1) Za vrijeme vodenja glavne rasprave ili javne sjednice kao i u drugim prigodama određenim zakonom ili Sudskim poslovníkom sudac nosi sudacku odoru.

(2) Ministar pravosuda propisat će pravilnikom izgled i rokove postupnog uvođenja odore.

Članak 70.

Sucima i službenim osobama u sudu izdaje se službena iskaznica. Ministar pravosuda pravilnikom propisuje koje osobe imaju pravo na službenu iskaznicu, kao i postupak izdavanja službene iskaznice.

VI. IMENOVANJE SUDACA

Članak 71.

Broj sudaca u pojedinom sudu određuje ministar pravosuda na temelju okvirnih mjerila za rad sudaca.

Članak 72.

Okvirna mjerila propisuje ministar pravosuda na prijedlog opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz članka 60. ovoga Zakona.

Članak 73.

Za suca može biti imenovan državljani Republike Hrvatske, koji ima završen sveučilišni diplomski studij prava i položen pravosudni ispit, radno iskustvo u skladu s ovim Zakonom, stručnu sposobnost i iskazane radne sposobnosti.

Članak 74.

(1) Za suca prekršajnog i općinskog suda može biti imenovana osoba koja je nakon položenog pravosudnog ispita radila kao savjetnik u sudu ili u drugim pravosudnim tijelima najmanje dvije godine, odnosno bila odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni profesor pravnih znanosti najmanje dvije godine.

(2) Za suca prekršajnog i općinskog suda može biti imenovana i osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje četiri godine.

(3) Za suca trgovačkog suda može biti imenovana osoba koja je radila kao pravosudni dužnosnik, odnosno bila savjetnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima, odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni profesor pravnih znanosti najmanje četiri godine, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje šest godina.

(4) Za suca županijskog suda, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Upravnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je radila kao pravosudni dužnosnik najmanje 8 godina, ili je bila sudski savjetnik, odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni profesor pravnih znanosti najmanje 12 godina nakon položenog pravosudnog ispita, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima najmanje 12 godina nakon položenog pravosudnog ispita.

(5) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik ili isto toliko godina bila odvjetnik ili javni bilježnik.

(6) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se imenovati i sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog staža.

Clanak 75.

Za imenovanje za suca više suda moraju biti ispunjeni uvjeti, prema kojima sudac ima, osim uvjeta iz clanka 74. ovoga Zakona, stručno znanje i sposobnost za obnašanje sudacke dužnosti koje se utvrđuje ocjenom obnašanja sudacke dužnosti.

VII. PRAVA I DUŽNOSTI SUDACA

Clanak 76.

Rad sudaca prati se

- a) utvrđivanjem ispunjava li sudac svoje sudacke obveze, i
- b) ocjenjivanjem sudaca.

1. Ispunjavanje sudackih obveza

Clanak 77.

U sudu u kojem sudac obnaša sudacku dužnost predsjednik suda utvrđuje za prethodnu kalendarsku godinu:

1. je li sudac donio broj odluka koje je trebao donijeti na temelju okvirnih mjerila za rad sudaca, pri čemu će se utvrditi rezultat rada po vrstama predmeta, u apsolutnim brojevima i postotku, te navesti opravdane razloge ako sudac nije donio broj odluka na temelju okvirnih mjerila za rad sudaca.

2. je li sudac poštovao rokove za donošenje i izradu odluke.

3. kakve su odluke donesene u žalbenom postupku (potvrđene, ukinute ili preinacene), u apsolutnom broju, i u odnosu na ukupan broj donesenih odluka, te koliko je odluka ukinuto zbog bitnih povreda postupka,

4. je li sudac sudjelovao u oblicima stručnog usavršavanja u Pravosudnoj akademiji, u postdiplomskim studijima, u kojima i kako, kao sudionik-polaznik ili kao predavac, je li objavljivao znanstvene i stručne radove ili sudjelovao kao nastavnik ili suradnik u nastavi na sveučilišnom diplomskom studiju prava, je li sudjelovao u radnim tijelima za pripremu nacrtu propisa, te da li je upućen na rad u viši sud u smislu clanka 103. i 104. ovoga Zakona. U takvim slučajevima sudac je najkasnije do 31. prosinca kalendarske godine dužan pisano izvijestiti predsjednika suda o obliku i trajanju aktivnosti,

5. ostale aktivnosti i postupke koji omogućuju da se što potpunije utvrdi kako sudac ispunjava svoje sudacke obveze.

Clanak 78.

Ako predsjednik suda utvrdi da sudac bez opravdanog razloga nije donio u jednogodišnjem razdoblju broj odluka utvrđen okvirnim mjerilima za rad sudaca ili je neuredno obnašao sudacku dužnost, dužan je protiv takvog suca pokrenuti stegovni postupak, sukladno Zakonu o Državnom sudbenom vijecu, a za predsjednika suda stegovni postupak pokrene predsjednik neposredno višeg suda.

2. Ocjenjivanje sudaca

Clanak 79.

(1) Sudacko vijeće ocjenjuje suca u skladu s mjerilima iz clanka 77. ovoga Zakona.

(2) Sudacko vijeće ocjenjuje suca u postupku imenovanja na drugi sud, kada se na sudacku dužnost imenuje trajno i kada se kandidira za predsjednika suda.

Clanak 80.

(1) Sudacko vijeće pri ocjeni obnašanja sudacke dužnosti uzima u obzir rezultate rada suca iz clanka 76. ovoga Zakona, te druge isprave koje su u vezi s radom suca.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukcije određeno, na postupanje sudackog vijeća i vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz clanka 87. ovoga Zakona, odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Clanak 81.

Metodologiju izrade ocjene utvrdit će vijeće kojeg čine predsjednici svih sudackih vijeća u Republici Hrvatskoj. Tom vijeću predsjednik sudackog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, koji saziva sjednice tog vijeća. Sjednice vijeća moraju se sazivati kada to pisano zahtijeva jedna četvrtina svih predsjednika sudackih vijeća u državi.

Clanak 82.

(1) Ocjena može biti:

1. iznadprosječno obnaša sudacku dužnost,
2. uspješno obnaša sudacku dužnost,
3. zadovoljavajuće obnaša sudacku dužnost,
4. nezadovoljavajuće obnaša sudacku dužnost.

(2) Odluka o ocjeni donosi se tajnim glasovanjem.

Clanak 83.

(1) Odluka o ocjeni ima uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

(2) Odluku u ime sudackog vijeća potpisuje predsjednik vijeća.

Clanak 84.

Odluka se dostavlja sucu na kojega se odnosi, predsjedniku suda u kojem sudac obnaša sudacku dužnost, predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Ministarstvu pravosuda.

Clanak 85.

(1) Sudac ima pravo u roku od osam dana od dana dostave odluke podnijeti žalbu posebnom vijeću sastavljenom od pet sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Žalba se podnosi putem sudackog vijeća koje je donijelo pobijanu odluku.

(2) Sudacko vijeće koje je donijelo pobijanu odluku može se ocitovati na navode žalbe u roku od osam dana od dana dostave prigovora. Nakon toga u daljnjem roku od tri dana sudacko vijeće mora dostaviti predmet vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 86.

(1) Vijeće iz clanka 85. stavka 1. ovoga Zakona imenuje sudacko vijeće Vrhovnog suda većinom glasova svih članova vijeća, u vrijeme kada se utvrđuje godišnji raspored poslova u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske za sljedeću kalendarsku godinu.

(2) Istodobno se imenuje i pet članova koji u slučaju spriječenosti trebaju zamijeniti člana vijeća (zamjenici članova).

(3) Predsjednika i zamjenika predsjednika vijeća imenuje sudacko vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nakon što vijeće bude imenovano, dvotrecinskom većinom glasova.

Clanak 87.

Vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske može žalbu odbaciti kao nepravodobnu ili nedopuštenu ili je odbiti i potvrditi ocjenu nadležnoga sudackog vijeća, ili može žalbu prihvatiti i odluku preinaciti.

Clanak 88.

(1) Sudacko vijeće ocjenjuje prvi put imenovanoga suca nakon navršene druge godine rada suca.

(2) U ocjenjivanju prvi put imenovanih sudaca odgovarajuće se primjenjuju odredbe clanka 79. - 87. ovoga Zakona.

(3) Šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od dana imenovanja, predsjednik suda u kojem takav sudac obavlja sudacku dužnost obavijestit će Državno sudbeno vijeće da je potrebno donijeti odluku o trajnom imenovanju suca. Uz tu obavijest predsjednik suda dostavlja i ocjenu obnašanja sudacke dužnosti, koja je za tog suca data nakon četvrte godine rada, kao i svoje mišljenje treba li tog suca trajno imenovati na sudacku dužnost.

3. Obnašanje sudacke dužnosti

Clanak 89.

Sudac obnaša sudacku dužnost samostalno ili sudjelujući u radu sudskog vijeca.

Clanak 90.

(1) Poslovi u sudu raspoređuju se na početku svake kalendarske godine.

(2) U sudovima u kojima nisu ustrojeni odjeli predmeti se raspoređuju po abecednom redu imena sudaca tako da svaki sudac dobije iz svakog upisnika po jedan predmet sve dok se svi predmeti ne rasporede sucima vodeći računa o ravnomjernoj podjeli predmeta u tijeku godine. Prilikom rasporeda poslova iz istog upisnika vodit će se računa o vrsti i složenosti predmeta.

(3) U sudovima u kojima su ustanovljeni odjeli predmeti se dodjeljuju u rad po abecednom redu imena sudaca u odjelu po istom nacelu kao u stavku 2. ovog članka. Na isti način postupa se i sa preostalim predmetima sve dok se svi predmeti ne rasporede u rad vodeći računa o ravnomjernoj podjeli predmeta u tijeku godine.

(4) Sudskim vijećima sudova drugog i trećeg stupanja predmeti se raspoređuju po abecednom redu imena predsjednika vijeća. Predsjednik sudskog vijeća drugog i trećeg stupnja predmete dodjeljuje u rad članovima vijeća po abecednom redu njihovih imena.

Clanak 91.

Na način propisan u članku 90. ovoga Zakona postupa se i u slučaju raspoređivanja predmeta kada je u pojedinom predmetu sudac izuzet ili ne može pravodobno obaviti radnje u postupku zbog dulje spriječenosti.

4. Dužnosti suca

Clanak 92.

Sudac se mora ponašati tako da čuva svoj ugled i ugled sudbene vlasti, te ne dovede u pitanje svoju nepristranost i neovisnost u sudenju i samostalnost sudbene vlasti.

Clanak 93.

Sudac je dužan zadržati za sebe sve što je doznao o strankama i njihovim pravima i obvezama i pravnim interesima u okviru obnašanja sudacke dužnosti, te čuvati tajnost svih podataka koje tijekom sudjenja nisu bile predmetom javne rasprave.

Clanak 94.

(1) Sudac ne smije biti član političke stranke, niti se baviti političkom djelatnošću.

(2) Suci se slobodno udružuju u sudacke udruge radi zaštite neovisnosti i zaštite interesa sudaca.

Clanak 95.

(1) Sudac se ne smije koristiti svojim radom u sudu i ugledom suda za ostvarenje svojih prava.

(2) Sudac ne smije obavljati odvjetnicku ili javnobilježnicku službu ili poslove člana upravnog ili nadzornog odbora trgovačkog društva ili druge pravne osobe.

(3) Sudac ne smije obavljati niti drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost ili neovisnost ili umanjiti njegov društveni ugled ili su inace nespojivi s obnašanjem sudacke dužnosti.

Clanak 96.

(1) Sudac je dužan stalno se strucno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja Pravosudne akademije. Sudac može sudjelovati i u drugim oblicima obrazovanja i strucnog usavršavanja.

(2) Suci su dužni odazvati se na poziv Pravosudne akademije da sudjeluju kao predavaci ili polaznici u programima strucnog usavršavanja.

(3) Sudac je ovlašten pisati strucne i znanstvene radove, objavljivati sadržaje pravomocnih sudskih odluka, sudjelovati u radu strucnih ili znanstvenih skupova i komisija i u pripremanju nacrtu propisa.

(4) Ovlašćuje se ministar pravosuda da donese pravilnik kojim ce se detaljno propisati obveza sudaca za strucnim usavršavanjem u Pravosudnoj akademiji određujući vrstu, nacin, trajanje i evaluaciju usavršavanja.

Clanak 97.

(1) Suci su obavezni u roku od 30 dana od stupanja na dužnost podnijeti Ministarstvu pravosuda izvješće o svojoj imovini, stalnim prihodima, te imovini svog bratnog druga i maloljetne djece sa stanjem na taj dan, te izvješće po prestanku obnašanja sudacke dužnosti, a ako je tijekom obnašanja dužnosti došlo do bitne promjene istekom godine u kojoj je promjena nastala.

(2) Suci su obvezni u izvješću iz stavka 1. ovog clanka podnijeti podatke i o novcanoj štednji ako ona premašuje jednogodišnji iznos neto prihoda sudaca.

(3) Prije nego što izvrši obveze iz stavka 1. ovog clanka dužnosnik ne može primiti placu.

(4) Oblik i sadržaj obrasca pravilnikom propisuje ministar pravosuda.

Clanak 98.

O nespojivosti službe ili posla sa sudackom dužnosti odlucuje predsjednik suda, za predsjednika suda – predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske – opca sjednica.

5. Prava suca

Clanak 99.

(1) Sudac ima pravo na:

- placu koja je utvrđena za suca suda u koji je imenovan,
- dodatak na placu kada je sudac upucen na rad u drugi sud,

- naknadu umjesto place kad je spriječen obnašati sudacku dužnost,
 - mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizlaze po općim propisima,
 - odmore i dopuste koje imaju djelatnici u sudu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana,
 - pravo na materijalne troškove pod uvjetima utvrđenim zakonom i drugim propisima,
 - naknadu za odvojeni život od obitelji, kao i naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora i državnih blagdana,
 - naknadu za službena putovanja i putne troškove u svezi s obnašanjem sudacke dužnosti,
 - stručno usavršavanje u okviru sredstava osiguranih za tu namjenu.
- (2) Visinu dodatka na placu sucu koji je upućen na rad u drugi sud utvrđuje pravilnikom ministar pravosuda.

Članak 100.

Istražni suci koji isključivo obavljaju poslove istrage imaju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem, svakih 12 mjeseci rada na takovim poslovima se računa kao 15 mjeseci staža osiguranja.

6. Prestanak sudacke dužnosti

Članak 101.

- (1) Sucu prestaje sudacka dužnost ako ga u skladu s Ustavom i zakonom te dužnosti razriješi Državno sudbeno vijeće.
- (2) Sucu prestaje sudacka dužnost po sili zakona u sudu u koji je imenovan:
- danom stupanja na službu u drugi sud, odnosno pravosudno ili državno tijelo,
 - smrću.
- (3) Rješenje kojim se utvrđuje nastupanje okolnosti iz stavka 2. ovog članka donosi predsjednik suda u kojem je sudac obnašao dužnost i dostavlja ga Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuda.

7. Upućivanje na rad

Članak 102.

- (1) U slučaju ukidanja ili preustroja suda predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske premjestit će suca na drugi sud istog stupnja.
- (2) Protiv odluke o premještanju sudac ima pravo prigovora u roku od tri dana. O prigovoru odlučuje vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske u sastavu od pet sudaca.
- (3) Sudac može uz svoj pristanak biti privremeno upućen na rad u drugi sud istog stupnja, na zahtjev predsjednika suda u koji se upućuje.
- (4) Rješenje o privremenom upućivanju na rad u drugi sud donosi predsjednik zajedničkog neposredno višeg suda, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću.
- (5) O vraćanju privremeno upućenog suca u sud u koji je imenovan odlučuje predsjednik zajedničkog neposredno višeg suda, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću.

Clanak 103.

(1) Sudac može uz svoj pristanak biti privremeno upucen na rad u sud višeg stupnja, najduže na vrijeme od cetiri godine.

(2) Predsjednik višeg suda ce mu povjeriti poslove u izradi nacрта odluka iz nadležnosti tog suda ili druge odgovarajuće poslove.

(3) Sudac koji je privremeno upucen na rad u sud višeg stupnja, u postupku i radu na predmetima ima prava i obaveze kao viši sudski savjetnik.

Clanak 104.

(1) Sudac upucen na drugi sud temeljem clanka 103. ovog Zakona ima pravo na smještaj, te na naknadu troškova zbog posebnih uvjeta rada kao što su putni troškovi, troškovi korištenja osobnog automobila u službene svrhe i drugo.

(2) Visinu naknade troškova zbog tih uvjeta utvrđuje pravilnikom ministar pravosuda.

Clanak 105.

(1) Ako sudac bude imenovan za ministra pravosuda, ili za državnog tajnika u Ministarstvu pravosuda, ili kao sudac medunarodnog suda ili neku drugu dužnost u medunarodnim sudovima sudacka dužnost mu miruje dok obnaša dužnost na koju je imenovan .

(2) Sudac uz svoj pristanak, može biti raspoređen i na druge poslove u Ministarstvo pravosuda, ali ne dulje od cetri godine, za koje vrijeme mu sudacka dužnost miruje.

(3) U slucaju iz stavaka 1. i 2. ovoga clanka sudac ima pravo na placu, koja je za njega povoljnija.

(4) Rješenje o rasporedu suca prema stavku 2. ovoga clanka donosi ministar pravosuda uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudacku dužnost.

8. Odgovornost za štetu

Clanak 106.

(1) Republika Hrvatska odgovara za štetu koju u obnašanju sudacke dužnosti nanese sudac stranci, svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

(2) Republika Hrvatska zatražit ce od suca povrat isplacene naknade samo kad je sudac štetu ucinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

9. Kodeks sudacke etike

Clanak 107.

(1) Kodeks sudacke etike (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuje eticka nacela i pravila ponašanja sudaca, radi cuvanja dostojanstva i ugleda sudacke dužnosti. Pri obavljanju dužnosti i u svoje slobodno vrijeme suci su dužni poštovati zakon i Kodeks.

(2) Kodeks donosi Vijeće kojega cine predsjednici svih sudackih vijeca u Republici Hrvatskoj.

(3) Vijeće iz stavka 2. ovoga članka saziva i predsjedava mu predsjednik Sudackog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Predsjednik vijeća saziva sjednice vijeća. Predsjednik vijeća mora sazvati sjednicu vijeća kad to pisano zahtijeva jedna četvrtina svih predsjednika sudackih vijeća.

(5) Vijeće odlučuje na sjednici javnim glasovanjem većinom glasova svih članova.

Članak 108.

(1) Predsjedavajući Vijeća rukovodi radom na sastavljanju nacrtu Kodeksa. Nacrt se dostavlja svim predsjednicima sudackih vijeća radi davanja prijedloga i primjedaba u primjerenom roku. Predsjednici sudackih vijeća dužni su s tekstom nacrtu upoznati suče.

(2) Nakon toga, Vijeće utvrđuje prijedlog Kodeksa i dostavlja ga na raspravu sucima. Suci mogu u roku od 30 dana dati primjedbe i prijedloge na dostavljeni prijedlog Kodeksa.

(3) Nacrt i prijedlog Kodeksa dostavljaju se na mišljenje Udruzi hrvatskih sudaca, odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za pravosuđe i ministru pravosuđa.

(4) Kodeks se mijenja i nadopunjuje po istom postupku po kojem je donesen, a na prijedlog Sudackog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jedne četvrtine sudackih vijeća u Republici Hrvatskoj, većine predsjednika svih sudackih vijeća ili Udruge hrvatskih sudaca.

(5) Prijedlog za izmjene i dopune Kodeksa mogu dati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odbor Hrvatskoga sabora nadležan za pravosuđe, ministar pravosuđa i najmanje deset sudaca.

VII. PREDSJEDNIK SUDA

Članak 109.

(1) Predsjednik suda je sudac koji uz tu dužnost obavlja i poslove sudske uprave.

(2) U sudovima s više od 20 sudaca predsjednik suda može obavljati samo poslove sudske uprave.

(3) Predsjednika suda imenuje ministar pravosuđa između kandidata koje predloži sudacko vijeće.

(4) Predsjednik suda imenuje se na četiri godine, nakon čega može biti ponovno imenovan.

(5) Predsjednik suda koji nije ponovno imenovan nastavlja obnašati sudacku dužnost u sudu u kome je imenovan za suca.

Članak 110.

Postupak za imenovanje predsjednika suda pokreće ministar pravosuđa najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata predsjednika suda, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti predsjednika suda iz drugih zakonom određenih razloga.

Clanak 111.

(1) Ministar pravosuda objavljuje oglas u "Narodnim novinama" i poziva na podnošenje prijave za slobodno mjesto predsjednika suda u roku od 30 dana.

(2) Kandidat može biti sudac suda iste vrste i istog stupnja suda u kojem se imenuje predsjednik suda ili sudac višeg suda.

(3) Predsjednik sudackog vijeca zatražit će od Ministarstva pravosuda i predsjednika suda u kojem je kandidat sudac ocjene obnašanja sudacke dužnosti i druge podatke iz evidencije sudaca, koji su nužni za utvrđivanje stručne sposobnosti kandidata za obavljanje dužnosti predsjednika suda.

(4) Predsjednik sudackog vijeca zatražit će od predsjednika neposredno višeg suda mišljenje o kandidatima za predsjednika.

Clanak 112.

(1) Na temelju podataka i mišljenja iz clanka 111. ovoga Zakona sudacko vijeće utvrđuje kandidate koji ispunjavaju uvjete za predsjednika suda, i predlaže ministru pravosuda da jednog od njih imenuje za predsjednika suda.

(2) Prijedlog sudackog vijeca mora biti obrazložen za svakog kandidata i mora sadržavati ocjenu obnašanja sudacke dužnosti iz clanka 88. ovog Zakona.

Clanak 113.

(1) Ministar pravosuda dužan je donijeti odluku o prijedlogu u roku od 30 dana nakon primitka prijedloga.

(2) Ako se na oglas ne javi niti jedan kandidat ili ministar ne imenuje za predsjednika suda ni jednog od kandidata koje je utvrdilo sudacko vijeće, ponavlja se postupak iz clanka 111. ovoga Zakona.

(3) U ponovljenom postupku ministar pravosuda će o predloženim kandidatima za predsjednika suda zatražiti mišljenje opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ako mišljenje iz prethodnog stavka bude pozitivno za jednog ili više kandidata, ministar pravosuda dužan je između pozitivno ocijenjenih kandidata koje predložilo sudacko vijeće, imenovati predsjednika suda.

Clanak 114.

(1) Predsjednik suda bit će razriješen dužnosti kada se u postupku nadzora nad obavljanjem poslova sudske uprave utvrdi:

1. da predsjednik suda poslove sudske uprave ne obavlja u skladu s propisima ili ih ne obavlja pravodobno,

2. da propuštanjem nadzora ili neposredno krši propise o dodjeljivanju predmeta u rad,

3. da je kršenjem propisa ili na drugi način povrijedio načelo neovisnosti suca u sudenju,

4. da nije podnosio zahtjeve za pokretanje postupka zbog pocijnenog stegovnog djela u zakonom predviđenim slučajevima,

5. kada mu prestanke sudacke dužnost.

(2) Predsjednik suda može i sam zatražiti razrješenje od dužnosti predsjednika suda.

(3) Razrješenje predsjednika suda iz razloga iz stavka 1., 2. i 4. ovoga članka ne utječe na prava i dužnosti koja razriješeni predsjednik ima kao sudac.

Članak 115.

(1) Ako na temelju izvješća o obavljenom nadzoru, a nakon pisanog izjašnjenja predsjednika suda i pribavljenog mišljenja sudackog vijeca proizlazi da nezakonitosti i nepravilnosti u obavljanju poslova sudske uprave štete redovnom i pravilnom obavljanju poslova i funkcioniranju suda, ministar pravosuda razriješit će predsjednika suda, koji ostaje obnašati dužnost suca.

(2) Rješenje ministra o razrješenju predsjednika suda je upravni akt.

Članak 116.

(1) Ako predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost, ministar pravosuda ovlastit će suca toga ili višeg suda da, za vrijeme koje ne može biti dulje od šest mjeseci, obavlja poslove sudske uprave, dok predsjednik ne bude imenovan.

(2) U sudovima u osnivanju ministar pravosuda ovlastit će suca suda iste vrste, istog stupnja ili suca suda višeg stupnja da za vrijeme najduže do početka rada suda obavlja poslove sudske uprave.

VIII. SUDSKI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI

Članak 117.

(1) Broj sudskih službenika i namještenika za obavljanje stručnih, uredskih i tehničkih poslova utvrđuje predsjednik suda uz prethodnu suglasnost ministra pravosuda.

(2) Zasnivanje i prestanak radnog odnosa djelatnika u sudu, place i ostala prava, obveze i odgovornosti iz rada ureduju se propisima o državnim službenicima i namještenicima i općim propisima o radnim odnosima.

(3) Propise o školskoj spremi, trajanju i obavljanju vježbeničke prakse, uvjetima za polaganje stručnog ispita, program i način polaganja tog ispita te druga pitanja s tim u svezi ureduju se posebnim propisom kojeg donosi ministar pravosuda.

1. TAJNIK SUDA

Članak 118.

(1) Sud sa više od 20 sudaca može imati tajnika. Tajnik suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave. Za tajnika suda može biti primljena osoba koja ima završen pravni fakultet.

(2) Za tajnika Upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske može biti primljena osoba koja ispunjava uvjete za višega sudskog savjetnika u tom sudu.

(3) Tajnik suda organizira i odgovara za rad sudskih službenika i namještenika, te se brine o urednom i pravodobnom obavljanju uredskih i drugih tehničkih poslova u sudu, po ovlaštenju predsjednika suda odgovara na pritužbe stranaka na rad suda, a uz suglasnost predsjednika suda odlučuje o rasporedu sudskih službenika i namještenika za vrijeme rada, osim u odnosu na sudske savjetnike, a obavlja i druge poslove koje mu povjeri predsjednik suda.

2. SUDSKI SAVJETNICI

Clanak 119.

- (1) Sud može imati sudske savjetnike i više sudske savjetnike.
- (2) Za sudskog savjetnika u sudu može biti primljena osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij prava i položen pravosudni ispit.
- (3) Za višeg sudskog savjetnika u sudovima može biti imenovana osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij prava, položen pravosudni ispit i koja je radila najmanje dvije godine kao sudski savjetnik, državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika, odvjetnik ili javni bilježnik, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenoga pravosudnog ispita najmanje pet godina.
- (4) Sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, može biti osoba koja ispunjava uvjete propisane za suca općinskog suda.
- (5) Viši sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske može biti osoba koja ispunjava uvjete propisane za suca županijskog suda.

Clanak 120.

- (1) Sudski savjetnici ovlašteni su samostalno provoditi određene sudske postupke, ocjenjivati dokaze i utvrđivati činjenice.
- (2) Na temelju tako provedenog postupka sudski savjetnik podnosi sucu, kojeg na to ovlasti predsjednik suda, pisani prijedlog na temelju kojeg sudac donosi odluku. Po ovlaštenju suca sudski savjetnik objavljuje tako donesenu odluku.
- (3) Ako ne prihvati prijedlog kojeg mu je dao sudski savjetnik, nadležni sudac će sam provesti postupak.
- (4) Sudski savjetnici ovlašteni su na provođenje postupka i predlaganje odluka u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka u sljedećim postupcima:
 1. u parničnom postupku u sporovima za isplatu novčane tražbine ili naknadu štete ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 50.000,00 kuna, odnosno u trgovačkim sudovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kuna,
 2. u ovršnim postupcima,
 3. u ostavinskim postupcima,
 4. u zemljišnoknjižnim postupcima,
 5. u izvanparničnim postupcima, osim postupaka oduzimanja poslovne sposobnosti, razvrgnuća suvlasnicke zajednice i uredjenja meda,
 6. u prekršajnim postupcima,
 7. u drugostupanjskom postupku i postupku po izvanrednim pravnim lijekovima sudski savjetnici izvještavaju o stanju spisa i pripremaju nacrt odluke.

3. STRUCNI SURADNICI

Clanak 121.

- (1) Sud može imati službenike drugih struka s višom ili visokom školskom spremom i propisanim radnim iskustvom defektološkog, sociološkog, pedagoškog, ekonomskog, knjigovodstveno-financijskog i drugog odgovarajućeg obrazovanja.

(2) Strucni suradnici iz stavka 1. ovoga clanka kao strucni pomocnici pomažu sucu u radu u stvarima u kojima su potrebna strucna znanja.

4. SUDACKI VJEŽBENICI

Clanak 122.

(1) Broj sudackih vježbenika utvrđuje predsjednik suda po prethodnoj suglasnosti ministra pravosuda.

(2) Uvjeti i način primanja sudackih vježbenika u sudove, kao i trajanje i način obavljanja vježbeničke prakse, uređuju se posebnim zakonom.

5. ZAŠTITA OSOBA, IMOVINE I OBJEKATA SUDOVA

Clanak 123.

(1) Poslovi zaštite osoba, imovine i objekata sudova obuhvaćaju spriječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema osobi, objektu i imovini suda, spriječavanje unošenja oružja, oruda, eksplozivnih naprava i drugih opasnih stvari ili tvari, te uništenja ili otuđenja imovine.

(2) Zaštitu i osiguranje osoba, imovine i objekata suda, te održavanje reda u sudu obavljaju službenici pravosudne policije ministarstva pravosuda, ili drugo tijelo nadležno za poslove osiguranja.

(3) Poslovi iz stavka 1. obavljaju se uporabom tehničkih sredstava zaštite, tjelesnom snagom i sredstvima prisile.

(4) U obavljanju poslova zaštite dopuštena su sredstva prisile: tjelesna snaga, sredstva za vezivanje, gumena palica i vatreno oružje.

(5) Uporaba tjelesne snage dopuštena je primjenom tehnika obrane i zahvata za privođenje radi odbijanja napada ili savladavanja otpora osobe uz nanošenje najmanjih štetnih posljedica.

(6) Sredstva za vezivanje službeniku pravosudne policije dopušteno je uporabiti radi odbijanja napada, spriječavanja otpora i predaje osobe službenicima policije.

(7) Uporaba gumene palice dopuštena je ako je uporaba tjelesne snage ostala bezuspješna.

(8) Uporaba vatrene oružja dopuštena je ako se drugim sredstvima prisile ne može odbiti istodoban ili izravno predstojeći protupravni napad kojim se ugrožava život službenika pravosudne policije ili drugih osoba. Službenik pravosudne policije će prije uporabe vatrene oružja upozoriti osobu koja napada, ukoliko mu to okolnosti napada dopuštaju. Vatreno oružje nije dopušteno uporabiti ako bi se time ugrozio život druge osobe.

(9) Poblize propise o načinu zaštite osoba, imovine i objekata sudova donosi ministar pravosuda.

Clanak 124.

U obavljanju poslova zaštite službenik pravosudne policije:

- utvrđuje identitet osoba koje ulaze i izlaze iz suda,
- pretražuje osobe koje ulaze i izlaze iz suda i njihove stvari
- zabranjuje ulaz osobama koje nose oružje, opasno oruđe ili za koje postoji opravdana sumnja da unose opasne tvari, osim ovlaštenim službenim

osobama prilikom prisilnog dovođenja ili sprovođenja okrivljenika, odnosno zatvorenika,

- zadržava do predaje policiji osobu koja je u sudu zatečena u počinjenju kaznenog djela, odnosno prema kojoj je primijenjeno sredstvo prisile vezivanjem,
- udaljuje iz suda osobe koje ometaju rad suda,
- obavlja i druge poslove, odnosno izvršava naloge predsjednika suda u svezi s zaštitom osoba, imovine i objekata suda.

Članak 125.

(1) U državnu službu za službenika pravosudne policije može se primiti osoba koja osim općih uvjeta za prijam u državnu službu ima i posebnu zdravstvenu sposobnost, sukladno pravilniku o posebnoj zdravstvenoj sposobnosti kojega donosi ministar pravosuda uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstvene zaštite.

(2) Službenici pravosudne policije postavljaju se u posebna zvanja obilježena odgovarajućim znakovljem, a za vrijeme službe nose posebnu odoru, službenu iskaznicu i znacku. Propise o zvanjima, znakovlju, odori i službenoj iskaznici donosi Vlada Republike Hrvatske.

(3) Službenicima pravosudne policije se zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada: smjenski rad, rad na državne blagdanе, izloženost stresu, svakih dvanaest mjeseci provedenih na takvim poslovima racuna kao šesnaest mjeseci staža osiguranja.

Članak 126.

(1) Sposobnost za obavljanje poslova službenika pravosudne policije utvrđuje zdravstvena komisija osnovana odlukom ministra pravosuda i ministra nadležnost za unutarnje poslove. Službenik pravosudne policije koji je odlukom nadležne zdravstvene komisije proglašen nesposobnim za obavljanje poslova zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe, zadržava placu i druga prava iz službenickog odnosa do donošenja pravomocnog rješenja o pravu na mirovinu, a najduže tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.

(2) Službenici pravosudne policije prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju prema posebnom zakonu.

(3) Službeniku pravosudne policije koji ostvari pravo na mirovinu pripada otpremnina u visini zadnjih pet placa obracunatih prema općim propisima.

(4) Obitelj službenika pravosudne policije koji izgubi život u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe ima pravo na nadoknadu troškova pokopa, a uzdržavani članovi obitelji jednokratnu novčanu pomoc u visini njegovih šest zadnjih placa.

6. ODGOVORNOST SUDSKIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Članak 127.

(1) Postupak zbog lakše povrede službene dužnosti sudskih službenika i namještenika pokrece zaključkom predsjednik suda osobno ili na osnovi pisanog prijedloga nadređenog službenika. Protiv zaključka o pokretanju postupka žalba nije dopuštena.

(2) Zaključak o pokretanju postupka dostavlja se sudskom službeniku ili namješteniku koji može podnijeti pisani odgovor u roku od tri dana od dana dostave. Ako je postupak pokrenut na temelju pisanog prijedloga nadležnog službenika, uz zaključak o pokretanju postupka, sudskom službeniku se dostavlja i pisani prijedlog nadređenog službenika.

(3) Postupak provodi i rješenje donosi predsjednik suda.

(4) U postupku zbog lakše povrede službene dužnosti odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 128.

(1) Postupak zbog teške povrede službene dužnosti sudskih službenika i namještenika pokreće predsjednik suda i prijedlog dostavlja nadležnom službeničkom sudu.

(2) Postupak je pokrenut danom predaje prijedloga za pokretanje postupka nadležnom službeničkom sudu.

(3) Na sadržaj prijedloga za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku o sadržaju optužnice.

(4) Službenički sud će o prijedlogu za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti obavijestiti službenika i namještenika protiv kojeg je postupak pokrenut, dostavom primjerka prijedloga zajedno s priloženim dokazima.

(5) Službenik ili namještenik može podnijeti pisani odgovor u roku od tri dana od dostave prijedloga.

(6) Postupak za teške povrede službene dužnosti sudskih službenika i namještenika provode službenički sudovi nadležni za službenike i namještenike u tijelima državne uprave, stručnim službama Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske.

Članak 129.

Rješenjem predsjednika suda može se službenika ili namještenika udaljiti iz službe ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi, dok traje taj postupak, mogao štetiti interesima službe.

Članak 130.

U postupku zbog povrede službene dužnosti ili naknade štete sudskih službenika i namještenika primjenjuju se odgovarajući propisi kojima se uređuje odgovornost za povrede službene dužnosti ili naknade štete državnih službenika i namještenika, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

IX. SUČI POROTNICI

Članak 131.

Za suca porotnika može biti imenovan punoljetni hrvatski državljanin dostojan obnašanja dužnosti suca porotnika.

Clanak 132.

(1) Suci porotnici imenuju se na cetiri godine i po isteku toga roka mogu biti ponovno imenovani.

(2) Predsjednik suda mora najkasnije pet mjeseci prije isteka mandata sudaca porotnika pozvati predstavnike tijela koja imenuju suce porotnike da pokrenu postupak imenovanja.

(3) Ako imenovanje sudaca porotnika nije obavljeno do isteka mandata, prijašnji sudac porotnik ostaje na dužnosti do imenovanja suca porotnika s novim mandatom.

Clanak 133.

(1) Suce porotnike općinskih, trgovačkih i županijskih sudova imenuje županijska skupština, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba po pribavljenim prijedlozima općinskog, odnosno gradskog vijeća, sindikata, udruženja poslodavaca i gospodarske komore.

(2) Suce porotnike Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske imenuje Hrvatski sabor, na prijedlog ministra pravosuđa, tako da se osigura zastupljenost svih županija.

(3) Prije imenovanja sudaca porotnika mora se pribaviti mišljenje predsjednika odgovarajućeg suda o predloženim kandidatima.

Clanak 134.

(1) Prije stupanja na dužnost porotnik daje prisegu.

(2) Prisega glasi:

“Prisežem svojom čašcu da ću se u obnašanju dužnosti suca porotnika pridržavati Ustava i zakona Republike Hrvatske i da ću dužnost suca porotnika obnašati savjesno i nepristrano.”

(3) Suci porotnici općinskih, trgovačkih i županijskih sudova prisegu daju pred predsjednikom županijske skupštine, odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba, a suci porotnici Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske prisegu daju pred predsjednikom Hrvatskog sabora ili zastupnikom kojeg predsjednik ovlasti.

Clanak 135.

Kad je protiv suca porotnika pokrenut kazneni postupak ili pokrenut postupak za njegovo razrješenje od porotničke dužnosti, predsjednik suda neće pozvati suca porotnika da obavlja dužnost dok se ovi postupci pravomoćno ne dovrše.

Clanak 136.

(1) Sucima porotnicima za obnašanja dužnosti pripada naknada nastalih troškova, naknada za neostvarenu placu ili zaradu i nagrada.

(2) Uvjete, visinu naknada i nagrade iz stavka 1. ovoga članka određuje pravilnikom ministar pravosuđa.

X. STALNI SUDSKI TUMACI, VJEŠTACI I PROCJENITELJI

1. STALNI SUDSKI TUMACI

Clanak 137.

(1) Stalni sudski tumaci prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne osobe ili gradanina izgovoreni ili pisani tekst sa hrvatskog jezika na strani jezik, sa stranog jezika na hrvatski jezik ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

(2) Za stalnog sudskog tumaca može se imenovati osoba koja ima završen sveucilišni diplomski studij, vlada odgovarajucim stranim jezikom i jezikom u službenoj uporabi te ima zadovoljavajuci stupanj opceg i pravnog znanja.

(3) Stalne sudske tumace imenuje i razrješava predsjednik županijskog, odnosno trgovackog suda. Stalni sudski tumaci imenuju se na vrijeme od cetiri godine, a nakon isteka tog vremena mogu biti ponovno imenovani.

(4) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim tumacem odbija podnositelj ima pravo žalbe ministarstvu pravosuda u roku od 15 dana od dostave odluke.

(5) Ministar pravosuda propisat ce pravilnikom nacin na koji ce se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za stalnoga sudskog tumaca, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

(6) Županijski, odnosno trgovacki sud vodi popis stalnih sudskih tumaca imenovanih za njegovo podrucje.

(7) Popis stalnih sudskih tumaca za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuda u "Narodnim novinama".

2. STALNI SUDSKI VJEŠTACI

Clanak 138.

Stalni sudski vještaci pružaju sudu uslugu strucnog znanja kojim sud ne raspolaže kad je to za utvrđenje ili razjašnjenje pravno odlucnih cinjenica potrebno.

Clanak 139.

(1) Sudsko vještacenje obavljaju pravne ili fizicke osobe.

(2) Za obavljanje sudskog vještacenja fizicke osobe moraju imati najmanje završenu srednju školsku spremu odgovarajuće struke, a pravne osobe mogu obavljati sudsko vještacenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da to obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete kao i fizicke osobe.

(3) Ministar pravosuda propisat ce pravilnikom nacin na koji ce se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za obavljanje poslova stalnoga sudskog vještaka, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

Clanak 140.

(1) Stalne sudske vještace – fizicke osobe i stalne sudske vještace u pravnim osobama imenuje i razrješava predsjednik županijskog ili trgovackog suda za svoje podrucje.

(2) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim vještakom odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuda u roku od 15 dana od dostave odluke.

(3) Stalni sudski vještaci postavljaju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani.

Clanak 141.

Sudski vještaci smiju isticati zvanje sudskog vještaka samo kad daju nalaz i mišljenje na zahtjev suda ili zahtjev stranaka radi ostvarenja njihovih prava. U drugim slučajevima samo po odobrenju predsjednika suda koji ih je imenovao.

Clanak 142.

Popis pravnih osoba koje obavljaju sudsko vještacenje i stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuda u "Narodnim novinama".

3. STALNI SUDSKI PROCJENITELJI

Clanak 143.

(1) Stalni sudski procjenitelji obavljaju na zahtjev suda procjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta, stambenih i poslovnih zgrada i drugih nekretnina, te procjenu pokretnina.

(2) Za stalnog sudskog procjenitelja može se imenovati osoba koja ima završenu srednju školu, koja ima ili je imala dozvolu za obavljanje obrtničke djelatnosti ili koja se isključivo bavi ili se je bavila poljoprivredom, odnosno šumarstvom.

(3) Stalne sudske procjenitelje imenuje i razrješava predsjednik općinskog, trgovačkog ili županijskog suda. Stalni sudski procjenitelji imenuju se na vrijeme od četiri godine i nakon proteka toga vremena mogu biti ponovno imenovani.

(4) Ministar pravosuda pravilnikom propisuje način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za sudskog procjenitelja, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

XI. CUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Clanak 144.

(1) Suci, suci porotnici, tajnici, sudski i viši sudski savjetnici, stručni suradnici, sudacki vježbenici, službenici, namještenici i vježbenici u sudu, sudski tumači, vještaci i procjenitelji dužni su čuvati službenu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali.

(2) Pod službenom tajnom podrazumijeva se posebno:

- sve ono što je kao službena tajna određeno zakonom ili drugim propisom,
- sve ono što je kao službena tajna odnosno poslovna tajna određeno općim aktom pravne osobe, drugog tijela, organizacije ili institucije,
- podaci i isprave posebno označene kao službena odnosno poslovna tajna od strane državnih tijela ili pravnih osoba, drugih tijela, organizacije ili institucije,
- podaci i isprave koje su predsjednik suda ili ovlašteni službenik suda označili kao službenu tajnu.

Clanak 145.

- (1) Obveza cuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada u sudu.
- (2) Predsjednik suda može suca, sudskog službenika ili namještenika osloboditi obveze cuvanja službene tajne, ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi. Za predsjednika suda odluku o tome donosi predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske opća sjednica tog suda.

Clanak 146.

Priopćenja za javnost putem sredstava javnog informiranja u svezi s postupkom u određenom predmetu kao i s radom suda daje glasnogovornik suda ili predsjednik suda.

XII. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA**1. OSIGURANJE SREDSTAVA**

Clanak 147.

- (1) Sredstva za rad sudova osiguravaju se Državnim proračunom Republike Hrvatske.
- (2) Sredstva za rad sudova obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za rashode za zaposlene, sredstva za materijalne rashode i sredstva za kapitalna ulaganja u zgrade i tehničku opremu).
- (3) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se u visini koja će osigurati redovito obavljanje svih poslova u sudu uz prethodno pribavljeno mišljenje opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 148.

- (1) Prijedlog za osiguranje sredstava potrebnih za rad suda, za iduću proračunsku godinu, podnosi Ministarstvu pravosuđa predsjednik suda u roku koji je određen Zakonom o proračunu.
- (2) Prijedlog sadrži sredstva potrebna za rashode za zaposlene, materijalne rashode i sredstva za ulaganje u zgrade i tehničku opremu suda.

Clanak 149.

Na temelju prijedloga predsjednika suda Ministarstvo pravosuđa zajedno sa predsjednikom suda, ovisno o potrebama suda i rezultatima rada suda, utvrđuje sredstva potrebna za rad suda za iduću proračunsku godinu.

2. SREDSTVA ZA POSEBNE NAMJENE

Clanak 150.

- (1) Sredstva za posebne namjene jesu:
 1. sredstva za rad vježbenika
 2. sredstva za stručno usavršavanje sudaca, sudskih službenika i namještenika,

3. sredstva za namjenske troškove koja obuhvacaju:

- naknade i nagradu sucima porotnicima,
- troškove sudskih postupaka koji se po zakonu isplacuju iz sredstava suda,
- troškove prisilne naplate novčanih kazni i troškova kaznenog postupka,
- troškove dostavljanja sudskih pismena putem pošte,
- troškove paušalne naknade za izlaske sudaca, službenika ili namještenika na mjesto događaja,
- naknade za obavljanje poslova prethodnog kaznenog postupka,
- ostale troškove u svezi s obavljanjem sudbene vlasti.

(2) Uvjete i iznos paušalne naknade za izlaske sudaca, sudskih službenika i namještenika na ocevid, kao i naknade za obavljanje poslova prethodnog kaznenog postupka propisuje ministar pravosuda.

a) Investicije

Clanak 151.

(1) Republika Hrvatska osigurava posebna sredstva za tehnicku opremu i radni prostor prema standardima za sudove.

(2) U izgradnji kapitalnih objekata i nabavi opreme za sudove mogu sudjelovati i županije, gradovi i općine.

b) Financijsko i materijalno poslovanje

Clanak 152.

(1) Financijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja se na način koji važi za tijela državne uprave, a financijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen propisom kojeg donosi ministar pravosuda.

(2) Na osiguranje sredstava za rad sudova primjenjuju se propisi koji se odnose na osiguranje sredstava za rad državnih tijela.

c) Sudski polog

Clanak 153.

Kad korisnik sudskog pologa ne preuzme sudski polog u roku od dvije godine po pravomocnosti rješenja kojim se određuje izdavanje pologa, sud će ga ponovno pozvati na preuzimanje pologa. Ako nakon ponovnog poziva suda korisnik ne preuzme sudski polog, sud će rješenjem utvrditi prestanak prava korisnika na izručenje pologa i polog prenijeti u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Clanak 154.

(1) Izuzetno od odredbe članka 14. stavak 1. ovog Zakona može se odrediti spajanje jednog ili više prekršajnih sudova s općinskim sudom.

(2) U slučaju spajanja prekršajnih sudova sa općinskim sudom takav spojeni sud ima nadležnost iz članka 17. i 18. ovog Zakona.

(3) Odluku o spajanju donosi ministar pravosuđa po prethodno pribavljenom mišljenju Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 155.

(1) Do donošenja zakona o izvanparničnom postupku sve izvanparnične predmete rješavat će u prvom i drugom stupnju sudac pojedinac.

(2) Protiv odluka suda drugog stupnja u izvanparničnim stvarima nije dopuštena revizija, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 156.

Ministar pravosuđa ovlašćuje se da donese propis o postupanju s pritvorenim osobama (kucni red) i potanje upute za provođenje ovoga Zakona.

Članak 157.

(1) Do donošenja propisa koje po odredbama ovoga Zakona donosi ministar pravosuđa, primjenjivat će se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

(2) Propise za koje je donošenje ovlašten po odredbama ovoga Zakona ministar pravosuđa donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Kodeks sudacke etike iz članka 107. ovog Zakona vijeće je dužno donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 158.

Postupci imenovanja sudaca dovršit će se po odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme objavljivanja natjecaja u „Narodnim novinama“.

Članak 159.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sudovima („Narodne novine“, broj 3/94., 75/95., 100/96., 115/97., 131/97, 129/00, 67/01, 5/02, 101/03, 117/03, 17/04 i 141/04).

Članak 160.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Važeci Zakon o sudovima donesen je 30. prosinca 1993. godine (“Narodne novine”, broj 3/94.). Mijenjan je i dopunjavan nekoliko puta – zakonima o izmjenama i dopunama koji su objavljeni u “Narodnim novinama”, broj 100/96., 131/97, 129/00, 67/01, 5/02, 101/03, 117/03, 17/04 i 141/04).

Ukazuje se potreba za novim pristupom u obavljanju sudacke dužnosti, a i poslova sudske uprave.

Nesporno je da su suci samostalni i neovisni i da se nitko nema pravo miješati u donošenje odluke suca, međutim, to ne znači da su suci izuzeti od bilo kakve odgovornosti za učinkovito obavljanje svoje zadace, upravo suprotno, imperativ je da građani svoja prava na sudsku zaštitu ostvare u razumnom roku.

Upravo u tom pravcu nalazi se prostor i mogućnost za pojačan nadzor nad radom sudova, radi njihove veće učinkovitosti i efikasnosti. Zbog toga se predlaže donošenje novoga zakona.

Ovim Zakonom koji se predlaže želi se:

1. odrediti sadržaj ovog Zakona, kojim se uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova, ukoliko nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prava i dužnosti sudaca, uvjeti za imenovanje predsjednika suda, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca, sudaca porotnika, te zaštita osoba i imovine pravosudnih tijela.

2. određena je stvarna nadležnost sudova, kao i u kojim pravnim stvarima sudi sudac pojedinac odnosno kada sudovi sude u vijecu.

3. sudovi u Republici Hrvatskoj podijeljeni su na redovne i specijalizirane sudove i to tako da su općinski i županijski sudovi redovni, a specijalizirani sudovi su prekršajni, trgovački, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Upravni sud Republike Hrvatske. Također je predviđena mogućnost osnivanja i drugih redovnih i specijaliziranih sudova za određena pravna područja.

4. radi boljeg pristupa građana i veće učinkovitosti rada sudova predviđena je mogućnost osnivanja stalnih službi suda izvan područja suda, kao i održavanje sudbenih dana.

5. predviđena je mogućnost da se u sudovima osnivaju posebni odjeli za informatiku i praćenje sudske prakse.

5. ugrađena je odredba da se plaće sudaca uređuju posebnim zakonom.

6. radi potpunog i pravilnog informiranja javnosti o pitanjima iz rada suda uvedena je novina da sudovi imaju glasnogovornika suda.

7. posebno su razradene odredbe o unutarnjem ustrojstvu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao najvišeg suda u Republici Hrvatskoj.

8. radi ujednačavanja sudske prakse uvedene je posebna novina kojim je predviđeno da kada sudovi drugog stupnja donose različite odluke u istoj cinjenicnoj i pravnoj

stvari, a nije dopušten izvanredni pravni lijek, stranka može podnijeti zahtjev Vrhovnom sudu Republike Hrvatske da ispita je li takvim odlukama ugrožena jedinstvena primjena zakona i ravnopravnost građana.

9. u obavljanju poslova pravosudne uprave predviđeno je u Ministarstvu pravosuda uvesti pravosudnu inspekciju, koju će obavljati suci na radu u Ministarstvu pravosuda ili viši upravni savjetnici. Uz pravosudne inspektore nadzor sudske uprave u sudovima uvedena je mogućnost nadzora i od strane viših sudova, tj. inspektora za poslove sudske uprave.

10. posebno je uvedena novina koja se odnosi na podatke o imovinskom stanju sudaca. Suci bi morali predavati imovinske kartice pri stupanju na dužnost, kao i prilikom prestanka obnašanja sudacke dužnosti. Suci su obavezni u roku od 30 dana stupanja na dužnost podnijeti izvješće Ministarstvu pravosuda o svojoj imovini, stalnim приходima, te imovini svog bračnog druga i maloljetne djece.

11. razrađeni su kriteriji za ocjenjivanje rada sudaca.

12. u slučaju privremenog upućivanja na rad u sud višeg stupnja, sudac ima pravo na smještaj, te na naknadu troškova zbog posebnih uvjeta rada (putni troškovi i dr.).

13. također je uvedena novina da prijedlog za osiguranje sredstava potrebnih za rad suda za iduću kalendarsku godinu Ministarstvu pravosuda podnosi predsjednik suda, te Ministarstvo pravosuda zajedno s predsjednikom suda ovisno o potrebama suda i rezultatima rada određuje sredstva potrebna za rad suda u idućoj godini.

14. Strategija reforme pravosuda jedan je od prioriteta Vlade Republike Hrvatske. U sklopu te reforme jedno od važnijih pitanja je i donošenje odluke o racionalizaciji mreže sudova. To podrazumijeva donošenje strateške odluke o tome koliko će sudova biti u Republici Hrvatskoj, koje vrste i s kojom nadležnošću. Dakako da se takva odluka ne može donijeti bez prethodne analize i procjene, a pri tome je jedno od najvažnijih pitanja to hoće li ubuduće postojati prekršajni sudovi.

Procjenjujemo da se odgovor na to ne može dati samo analizom postojećeg stanja, već je potrebno izvršiti prethodnu provjeru kroz sudove pilot-projekte, to znači primjenom u praksi vidjeti koje su prednosti i nedostaci takvog mogućeg pristupa racionalizacije sudova.

Zbog toga je Zakonom predviđena mogućnost spajanje prekršajnih i općinskih sudova, kako bi se nakon tih pilot-sudova definitivno moglo odlučiti u kom pravcu će ći racionalizacija mreže sudova.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Clanci Konacnog prijedloga Zakona o sudovima koji ostaju nepromijenjeni u odnosu na sada važeći Zakon o sudovima u ovom obrazloženju bit će posebno označeni, kao clanci "ostaje neizmijenjen".

Clanak 1. – ovim clankom propisuje se djelokrug Zakona i što se njime regulira. Odredba kojom se uvjeti za imenovanje i prestanak sudacke dužnosti prenose na Zakon o Državnom sudbenom vijecu ponovno se ugrađuju u Zakon o sudovima.

Clanak 2. i 3. – "ostaju neizmijenjeni".

Clanak 4. – ova odredba uskladenjena je s Ustavom Republike Hrvatske.

Clanak 5. – ostaje neizmjenjen

Clanak 6. – u ovom clanku dodaje se novi stavak kojim se utvrđuje da je rad sudova javan, osim u slucajevima kada je zakonom isključeno sudjelovanje javnosti.

Clanak 7. – izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku i Zakona o kaznenom postupku uvode nacelo monokracije, tj. sudenje po sucu pojedincu. Stoga je ovo nacelo bilo nužno unijeti i u ovaj Zakon.

Clanak 8. – odredbe o imunitetu sudaca uskladene su s Ustavnim odredbama (clanak 121. Ustava RH – “Narodne novine”, br. 41/01 – pročišćeni tekst).

Clanak 9. – nužno je temeljnim zakonom kojim se uređuju prava, položaj i odgovornost propisati nacelnu odredbu da se place sudaca uređuju zakonom. Takva odredba je na tragu zahtjeva Europske povelje o zakonima za suce Vijeca Europe iz 1998. godine.

Clanak 10. – zbog sadržaja clanka 6. Europske konvencije o ljudskim pravima i clanka 29. Ustava RH i u tim odredbama sadržanog zahtjeva na pošteno sudenje, trebalo je ugraditi odredbu o dodjeljivanju predmeta na rad sucima u drugim sudovima radi donošenja odluke u razumnom roku. Nacelo “sudenje u razumnom roku” precizirano je kako zbog objektiviziranog interesa stranaka i zbog ravnomjernog opterećenja svih sudova u Republici Hrvatskoj, tako da se određeni predmeti mogu dati u nadležnost drugog suda iste stvarne nadležnosti.

Clanak 11. – odredbe o pružanju pravne pomoci sudova medusobno i stranim sudovima i državnim tijelima.

Clanak 12. – “ostaje neizmijenjeni”.

Clanak 13. – daje se mogućnost da se posebnim zakonom osnivaju sudovi za pojedina pravna područja, te je izricito propisana podjela sudova na redovne i specijalizirane sudove. Normativno je postavljen položaj Vrhovnog suda RH kao najvišeg suda u Republici Hrvatskoj.

Clanak 14. – određuju se nacela utvrđivanja teritorijalne nadležnosti pojedinih vrsta sudova.

Clanak 15. – pojednostavljuje se i cini operativnijom mogućnost održavanja sudbenih dana izvan sjedišta suda, s mogućnošću da na ukazanu potrebu odluku o održavanju sudbenih dana bez odlaganja donosi predsjednik neposredno višeg suda.

Clanak 16. do 24. – ove odredbe određuju stvarnu nadležnost sudova.

Clanak 25. – ovlasti višeg suda u odnosu na niži sud.

Clanak 26. – i do sada je postojala mogućnost kontrole sudske uprave od strane višeg suda, međutim, u praksi se pokazalo da se ovlaštenja višeg suda nisu dovoljno koristila. Zbog toga se cini nužnim ovo pitanje detaljnije normativno urediti. Pri tome se vodilo racuna da se ne povrijedi ustavni položaj sudova, kao neovisnih i samostalnih tijela državne vlasti.

Clanak 27. i 28. – dodaju se novi clanci kojima se ureduje zaštita prava na sudenje u razumnom roku.

Clanak 29. – ovim clankom ureduju se koji su to poslovi sudske uprave.

Clanak 30. - detaljnije se ureduju pitanja ovlaštenja i subordinacije u poslovima sudske uprave i tko je najviše tijelo sudske uprave.

Clanak 31. - potreba za otvaranjem sudova prema javnosti, zbog sudova samih, ali i zbog opravdanog interesa javnosti o radu sudova u svim njegovim aspektima, cini nužnim odrediti mogucnost da sudovi imaju glasnogovornike. Jedino je na taj nacin moguće osigurati pravilno i potpuno informiranje javnosti, koje neće biti prepušteno cesto površnim i nestrucnim komentarima.

Clanak 32. – reguliraju se uvjeti kada i pod kojim uvjetima se u sudu mogu osnovati odjeli i tko ih je ovlašten osnovati u skladu s odredbama ovog Zakona i Sudskim poslovníkom.

Clanak 33. – ovom odredbom utvrđuje se djelokrug sudskih odjela, a posebno se određuje ustrojstvo unutarnjeg poslovanja, procenje rada, raspravljanje o spornim pravnim pitanjima, ujednacavanje sudske prakse, pitanja važna za primjenu propisa pojedinih pravnih podrucja iz nadležnosti suda i dr.

Clanak 34. – regulira se nacin rada sjednica sudskog odjela.

Clanak 35. – nužnost ove odredbe proizlazi iz cinjenice da ne postoji jedinstvena sudska praksa, te se ovom odredbom mora omogućiti njeno ujednacavanje.

Clanak 36. – i ova odredba je u funkciji ujednacavanja sudske prakse. Posebno se naglašava važnost uvođenja informaticke tehnologije u sudovima.

Clanak 37. i 38. – regulira se nadležnost sudackog vijeca.

Clanak 39. – ovim clankom regulira se sastav sudackog vijeca.

Clanak 40. – određen je rok na koji se biraju clanovi sudackog vijeca.

Clanak 41. – ovim clankom ureduje se izbor clanova sudackih vijeca u županijskom sudu, Visokom trgovackom sudu RH, Visokom prekršajnom sudu RH.

Clanak 42. – ovim clankom ureduje se da svi suci imaju pravo kandidirati se za sudacko vijeće, te da clan sudackog vijeca ne može biti sudac protiv kojeg je u prethodne 4 godine izrecena stegovna mjera.

Clanak 43. – ovim clankom određuje se rok u kojem sudacko vijeće mora prije isteka mandata svim sudovima uputiti obavijest o otvaranju kandidacijskog postupka za novi sastav sudackog vijeca.

Clanak 44. – uređuje se sastav izbornog povjerenstva za izbor sudackog vijeca.

Clanak 45. – ovim clankom uređuju se izbori za sudacko vijeće.

Clanak 46. – utvrđivanje konacne liste izbora za sudacko vijeće.

Clanak 47. – ostaje neizmijenjen.

Clanak 48. – uređuje način odlucivanja u sudackom vijecu, sastav sudackog vijeca kada odlucuje o pitanjima koja se ticu samo sudaca višeg suda, te se uvodi institut davanja mišljenja o svim kandidatima od strane predsjednika suda.

Clanak 49. – ostaje neizmijenjen.

Clanak 50. – propisuje se način prestanka dužnosti clana sudackog vijeca prije isteka mandata.

Clanak 51. – ova odredba preciznije uređuje unutarnji ustroj Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a posebno uređuje odjele u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Clanak 52. – uređuju se ovlasti predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 53. – 56. – regulira se postupak imenovanja i dužnosti tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Clanak 57. – ovim clankom utvrđuje se tko sacinjava Opcu sjednicu Vrhovnog suda RH, kao i potrebu natpolovicne vecine na Opcjoj sjednici.

Clanak 58. – ovim clankom određuje se o kojim pitanjima odlucuje Opa sjednica Vrhovnog suda RH.

Clanak 59. – radi jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti gradana data je mogucnost u slucaju kada sudovi drugog stupnja donose razlicite odluke o istoj cinjenicnoj i pravnoj stvari, a nije dopušten izvanredni pravni lijek, stranka može podnijeti zahtjev Vrhovnom sudu da ispita da li je takvim odlukama ugrožena jedinstvena primjena zakona. Ovom odredbom određeno je postupanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske po ovom zahtjevu.

Clanak 60. – izmijenjena je uloga i sastav ranije “proširene sjednice” Vrhovnog suda Republike Hrvatske, te se utvrđuje djelokrug rada opce sjednice Vrhovnog suda uz sudjelovanje predstavnika drugih sudova.

Clanak 61. i 62. – ove odredbe određuju poslove pravosudne uprave.

Clanak 63. – ovom odredbom uvodi se institut pravosudne inspekcije. Ove poslove obavljali bi suci, a uz njih i viši upravni savjetnici, kako bi se jamcilo da u takvom nadzoru neće biti utjecaja izvršne vlasti na sudbenu vlast izvan okvira utvrđenih zakonom.

Clanak 64. – poslove pravosudne uprave u Ministarstvu pravosuda mogu obavljati viši upravi savjetnici i upravni savjetnici.

Clanak 65. – uređuje koje evidencije vodi Ministarstvo pravosuda.

Clanak 66. – Ministarstvo pravosuda vodi evidenciju o sucima, sudskim savjetnicima, vježbenicima i djelatnicima u sudovima. U ovoj odredbi navedeni su podaci koji se unose u evidenciju sudaca, te koji se od tih podataka smatraju službenom tajnom (imovinska kartica za suce, jer su i oni dužnosnici).

Clanak 67. – ovom odredbom propisano je da Ministarstvo pravosuda od sudova može tražiti izvješće o obavljanju sudbene vlasti, tako i o podatke o poslovima pravosudne uprave.

Clanak 68. – ovim clankom uređuje se koja pitanja regulira Sudski poslovnik.

Clanak 69. – uvodi se i određuje kada suci nose sudacku odoru.

Clanak 70. – sucima i službenim osobama u sudu izdaje se službena iskaznica, a ministar pravosuda Pravilnikom propisuje koje osobe imaju pravo na službenu iskaznicu, kao i postupak izdavanja službenih iskaznica.

Clanak 71. – ovim clankom propisuje se na koji nacin se određuje broj sudaca u pojedinom sudu.

Clanak 72. – propisuje se tko donosi okvirna mjerila za rad sudaca.

Clanak 73. do 75. – uređuju se uvjeti za imenovanje sudaca.

Clanak 76. - 78. - ovim odredbama utvrđuje se koji su kriteriji za ispunjavanje sudackih obveza, odnosno predsjednik suda utvrđuje rad suca za prethodnu kalendarsku godinu. Također se utvrđuju i prava suca, kao i pravna zaštita kada su prava suca povrijeđena.

Clanak 79. - prema preporuci VE 94 (12) suci se moraju ocjenjivati temeljem objektivnih kriterija i to kada se odlucuje o razvoju njihove karijere, što je ovim zakonom usvojeno.

Clanak 80. – uređuje se koja mjerila uzima u obzir sudacko vijeće pri ocjenjivanju sudaca.

Clanak 81. – metodologiju izrade ocjene o radu suca utvrdit će vijeće kojeg cine predsjednici svih sudackih vijeca u Republici Hrvatskoj.

Clanak 82. – ovim clankom utvrđuju se ocjene kojima se sudac može ocijeniti za svoj rad, te se odluka o ocjeni donosi tajnim glasovanjem.

Clanak 83. – ova odredba propisuje sadržaj odluke o ocjeni za rad suca.

Clanak 84. – ovim clankom određuje se da se ocjena dostavlja sucu na kojeg se odnosi, predsjedniku suda u kojem sudac obnaša sudacku dužnost, predsjedniku Vrhovnog suda RH i Ministarstvu pravosuđa.

Clanak 85. i 86. – ovim odredbama određuje se da sudac ima pravo žalbe na odluku i to posebnom vijecu sastavljenom od pet sudaca Vrhovnog suda RH.

Clanak 87. – ovim clankom uređuje se da Vijeće Vrhovnog suda RH može žalbu suca na ocjenu odbaciti kao nepravodoban ili nedopušten ili ga odbiti i potvrditi ocjenu nadležnog sudackog vijeca ili može žalbu prihvatiti i preinaciti.

Clanak 88. – ovim clankom utvrđuje se ocjenjivanje suca koji je prvi put imenovan za suca.

Clanak 89. - 91. – ovim odredbama uređuje se obnašanje sudacke dužnosti, raspoređivanje predmeta u toku kalendarske godine.

Clanak 92. i 93. - utvrđuje se poseban položaj suca kao dužnosnika u sudbenoj vlasti, te ga obvezuje na ponašanje kojim ne umanjuje svoj ugled i ugled sudbene vlasti, te ne smije dovesti u pitanje nepristranost i neovisnost u sudenju.

Clanak 94. - odredba stavka 1. ovog clanka radi neovisnosti i nepristranosti suca nameće i ovu zabranu. Ovom odredbom propisuje se i sloboda sudaca da se udružuju u sudacke udruge, radi zaštite interesa sudaca i neovisnosti sudbene vlasti.

Clanak 95. - posebno propisuje da sudac ne smije obavljati nikakvu drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost ili neovisnost ili umanjiti njegov društveni ugled, ili su inace nespojivi s obnašanjem sudacke dužnosti.

Clanak 96. - posebno je naglašena dužnost suca za stalnim usavršavanjem i sudjelovanjem u obrazovanju i usavršavanju u okviru Pravosudne akademije, kao i obavezi da sudjeluje na poziv Pravosudne akademije kao predavac.

Clanak 97. – ovom odredbom uvodi se novina prema kojoj su suci obvezni u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost podnijeti Ministarstvu pravosuđa izvješće o svojoj imovini, stalnim prihodima, te imovini svog bratnog druga i maloljetne djece sa stanjem na taj dan, kao i podnijeti podatke o novcenoj štednji ako ona premašuje jednogodišnji neto prihod suca. Ove podatke sudac je dužan podnijeti i u slučaju prestanka obnašanja sudacke dužnosti, kao i ako je došlo do bitne promjene u imovnom stanju tijekom kalendarske godine.

Clanak 98. – ovom odredbom uvodi se pravo suca na sudsku zaštitu ukoliko mu predsjednik suda i ministar pravosuđa uskrate suglasnost glede službe za koju smatraju da je nespojiva s obnašanjem sudacke dužnosti.

Clanak 99. - dosadašnji clanak koji uređuje prava suca, dopunjuje se tako da se određuje visina dodatka na placu sucu koji je upućen na rad u drugi sud. Visinu dodatka odlukom određuje ministar pravosuđa.

Clanak 100. – propisuje se da istražni suci imaju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem.

Clanak 101. – ovom odredbom uređuje se prestanak sudacke dužnosti.

Clanak 102. – 104. - odredbama ovih clanaka uređuje se upucivanje suca u drugi sud i njegova prava u svezi s tim. Upucivanje suca u drugi sud pojednostavljuje se, jer odluku o pravima suca donosi ministar pravosuda, a ne kao do sada Vlada RH.

Clanak 105. - izjednacava se mogućnost prelaska suca na rad u druge dvije vlasti na neko vrijeme (do 4 godine). Do sada je sudac mogao biti imenovan na neku dužnost u Ministarstvo pravosuda i to kao ministar, državni tajnik, pomoćnik ministra, ali ne i na neke druge poslove u Ministarstvu pravosuda. Ovom odredbom omogućuje se da suci budu angažirani na određenim poslovima u Ministarstvu pravosuda i to kao suci koji vrše poslove inspekcije u sudovima.

Clanak 106. – regulira se pitanje odgovornosti za štetu koju u obnašanju sudacke dužnosti nanese sudac građanu ili pravnoj osobi.

Clanak 107. i 108. – ovim odredbama propisuje se način donošenja Kodeksa sudacke etike.

Clanak 109. i 110. – odredbe o predsjedniku suda.

Clanak 111. – ovim člankom utvrđuje se da se oglas za slobodno mjesto predsjednika suda objavljuje u «Narodnim novinama», te da predsjednik Sudackog vijeća može zatražiti od Ministarstva pravosuda, predsjednika suda u kojem je kandidat sudac ocjenu obnašanja sudacke dužnosti i druge podatke iz evidencije sudaca koji su nužni za utvrđivanje stručne sposobnosti kandidata, kao i mišljenje od predsjednika neposredno višeg suda.

Clanak 112. – ovim člankom utvrđuje se da prijedlog sudackog vijeća mora biti obrazložen za svakog kandidata i da mora sadržavati ocjenu obnašanja sudacke dužnosti.

Clanak 113. – ovim člankom uređuje se postupak za izbor predsjednika suda.

Clanak 114. i 115. – ovim odredbama propisuje se postupak razrješenja predsjednika suda.

Clanak 116. – ovim člankom uređuje se da u slučaju da kada predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost ministar pravosuda ovlasti drugog suca za obavljanje poslova sudske uprave.

Clanak 117. – ovim člankom uređuje se da predsjednik suda utvrđuje broj službenika i namještenika u sudu, kao i zasnivanje i prestanak radnog odnosa djelatnika suda.

Clanak 118. - utvrđuje se koji sud može imati tajnika suda, koji su uvjeti za tajnika suda, kao i poslove koje kao tajnik suda obavlja.

Clanak 119. i 120. - utvrđuje se tko može biti primljen za sudskog savjetnika i višeg sudskog savjetnika, kao i poslove koje je sudski savjetnik ovlašten obavljati u sudu

sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku, te su uvedene njihove ovlasti i u postupanje u jednostavnim kaznenim predmetima. Olakšavaju se uvjeti za prijem sudskih savjetnika u sudove, jer je praksa pokazala da se u više sudove zbog strogih formalnih uvjeta ne mogu dobiti sudski savjetnici iz redova najboljih i dokazanih sudskih vježbenika.

Clanak 121. – ovim clankom utvrđuje se da sud može imati i službenike drugih struka i to kao što su defektološke, sociološke, pedagoške, ekonomske, kao i drugog odgovarajućeg obrazovanja.

Clanak 122. – ovim clankom određuje se da broj sudackih vježbenika utvrđuje predsjednik suda po prethodnoj suglasnosti ministra pravosuda, a uvjeti i način primanja sudackih vježbenika u sudove, kao i trajanje i obavljanje vježbeničke prakse uređuje se posebnim zakonom.

Clanak 123. - 126. – ovim clancima uređuje se zaštita osoba, imovine i objekata sudova.

Clanak 127. – 130. – utvrđuje se odgovornost sudskih službenika i namještenika.

Clanak 131. – 136. – ovim clancima utvrđuje se tko može biti imenovan za suca porotnika, tko imenuje suce porotnike, prava sudaca porotnika, kao i razlozi za razrješenje od porotničke dužnosti.

Clanak 137. – utvrđuje se tko može biti imenovan za stalnog sudskog tumača, tko imenuje i razrješava stalne sudske tumace, kao i uvjeti za njihovo imenovanje.

Clanak 138. – 142. – ovim odredbama uređuje se tko imenuje i razrješava sudske vještace, te tko može biti imenovan.

Clanak 143. – propisuju se ovlasti stalnih sudskih procjenitelja.

Clanak 144. i 145. – ovim clancima određuje se obaveza cuvanja službene tajne.

Clanak 146. – ovim clankom određuje se da se u sud uvodi glasnogovornik suda koji daje priopćenje za javnost putem sredstava javnog informiranja, a u svezi s postupkom u određenom predmetu ili s radom suda.

Clanak 147. -149. - sukladno praksi u zemljama EU da se daje sudovima mogućnost procijeniti potrebe suda u narednoj proračunskoj godini i s obzirom na projekcije opsega posla u sudu i rezultatima rada suda, kao i predložiti ukupna sredstva za rad suda. Takva projekcija daje i Ministarstvu pravosuda mogućnost tražiti ukupna sredstva za funkcioniranje sudbene vlasti.

Clanak 150. – 152. – regulira se pitanje materijalno-financijskog poslovanja suda, sredstava za posebne namjene i sudskog pologa.

Clanak 153. – ovim clankom uređuje se postupanje sa sudskim pologom.

Clanak 154. – ovim clankom predvida se mogucnost osnivanja pilot-sudova na nacin da se spoje jedan ili više prekršajnih sudova s opcinским sudom. U sklopu reforme pravosuda jedno od važnijih pitanja je i donošenje odluke o racionalizaciji mreže sudova, a narocito pitanje nadležnosti prekršajnih sudova. Procjenjuje se da se odgovor na to pitanje ne može dati samo analizom postojećeg stanja, već da je potrebno izvršiti prethodnu provjeru kroz ovakve pilot-projekte spajanja prekršajnih i općinskih sudova i kroz primjenu u praksi vidjeti koje su moguće prednosti i nedostaci takvog pristupa.

Clanak 155. – 160. – ovim clancima ureduju se prijelazne i završne odredbe, kao i prestanak važenja Zakona o sudovima («Narodne novine», broj 3/94, 75/95, 100/96, 115/97, 131/97, 129/00, 67/01, 5/02, 101/03, 117/03, 17/04 i 141/04).

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog zakona ne treba osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konacni prijedlog Zakona o sudovima razlikuje se od prijedloga Zakona o sudovima koji je bio na prvom citanju u Hrvatskom saboru, u tome što su pojedine primjedbe zastupnika i nadležnih Odbora Hrvatskog sabora na navedeni tekst usvojene, te ih je trebalo ugraditi u konacni prijedlog Zakona.

Prihvacen je prijedlog Odbora za pravosude Hrvatskog sabora da se u clanku 1. prijedloga Zakona uvjeti za imenovanje i prestanak sudacke dužnosti ponovno urede Zakonom o sudovima i da se prenesu iz Zakona o Državnom sudbenom vijecu.

Primjedba na clanak 10. da se preciznije razradi nacelo sudjenja u razumnom roku se prihvaca, medutim, ovo nacelo i zaštita prava na sudenje u razumnom roku uređeno je odredbama clanka 27. i 28. prijedloga Zakona.

Primjedba Odbora za pravosude na clanak 13. da nije razvidno u koju kategoriju sudbene vlasti spada Vrhovni sud RH usvojena je, te se stavak 2. dopunjuje tako da su redovni sudovi osim općinskih i županijskih sudova i Vrhovni sud RH.

Prihvaca se primjedba na clanak 16. prijedloga Zakona, te se isti mijenja tako da se brišu odredbe kojima se nadležnost sudova određuje procesnim zakonima i to Zakonom o kaznenom postupku i Zakonom o parničnom postupku, već se utvrđuje da se nadležnost sudova određuje Zakonom o sudovima i drugim zakonima.

Clanak 18. stavak 1. uskladen je sa izmijenjenim clankom 16., a takoder je usvojena primjedba da se odredi nadležnost općinskih sudova koji sude u kaznenim predmetima protiv vojnih osoba za kaznena djela u obavljanju službe.

U clanku 20. stavak 1. usvojena primjedba Vrhovnog suda RH da se briše točka 6., jer za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave propisana nadležnost javnih bilježnika.

Clanak 21. stavak 1. točka 1. mijenja se i glasi: «odlučuje o žalbama protiv odluka prekršajnih sudova u prvom stupnju i upravnih i prekršajnih tijela, osim ako posebnim zakonom nije određena nadležnost nekog drugog suda».

Iza clanka 26. kao alternativa dodaje se glava «III Zaštita prava na suđenje u razumnom roku», i clanak 27. i clanak 28. Naime, Ustavni sud Republike Hrvatske uputio je Hrvatskom saboru Izvješće br. U-X-835/2005. od 24. veljace 2005. («Narodne novine», br. 30/05) u kojem je temeljem cl. 128. st. 5. Ustava Republike Hrvatske ukazao i na probleme u svezi s ostvarivanjem prava na suđenje u razumnom roku. U tom izvješću Ustavni sud je posebno istaknuo da je «zbog uocenih problema s neucinkovitošću hrvatskog sudbenog sustava... prijeko potrebno da redoviti i specijalizirani rokovi u kojima se mora okoncati sudski postupak te određivanju primjerene naknade za pretrpljenu povredu te da je u tom cilju u «Zakonu o sudovima potrebno urediti postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku».

S obzirom da do povrede prava na suđenje u razumnom roku (neopravdanog odugovlacenja s provođenjem postupaka i donošenjem sudskih odluka) dolazi djelatnošću sudova i da su sudovi (redoviti i specijalizirani) najodgovorniji za ostvarivanje i zaštitu toga prava, predloženim zakonskim odredbama ureduju se nadležnosti i postupak sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku. Na temelju novog pravnog uredenja zaštita toga temeljnog ljudskog prava ostvarivati će se podnošenjem zahtjeva neposredno višem sudu u odnosu na sud kojem se prigovara nepotrebno odugovlacenje s odlucivanjem. Tako će županijski sudovi biti nadležni za odlucivanje u odnosu na postupke koji su u tijeku pred općinskim sudovima, a viši specijalizirani sudovi u odnosu na niže specijalizirane sudove.

Ako bi podnositelj zahtjeva smatrao da mu je pravo na suđenje u razumnom roku povrijeđeno u postupku koji je u tijeku pred višim specijaliziranim sudovima (Visoki trgovački sud RH i Visoki prekršajni sud RH) ili Upravnim sudom RH, zahtjev će moći uputiti i o takvom će zahtjevu u tom slučaju odluciti Vrhovni sud RH. Ako će se zahtjev odnositi na trajanje postupka pred Vrhovnim sudom RH stranka će moći, temeljem clanka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH, ustavnom tužbom od Ustavnog suda tražiti zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Na temelju tako uredene nadležnosti za odlucivanje o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku Vrhovni sud RH će biti u mogućnosti da i u pitanjima zaštite prava na suđenje u razumnom roku ostvari svoju ustavnu nadležnost da, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana. Ustavni sud RH zadržat će postojeće nadležnosti u svezi sa zaštitom prava na suđenje u razumnom roku. Međutim, o povredi toga prava Ustavni sud RH odlucivat će u povodu podnesenih tužbi tek nakon prethodnog korištenja naprijed opisanog pravnog puta zaštite toga prava, osim ako se zahtjev odnosi na odugovlacenje postupka pred Vrhovnim sudom RH (u kojem slučaju stranka može odmah zaštitu povrijeđenog prava tražiti pred Ustavnim sudom RH). Ovako uredeni postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku pojačat će odgovornost svih sudova, uključujući i Vrhovni sud RH, za ostvarivanje i zaštitu prava na suđenje bez nepotrebnog odugovlacenja. Zbog naravi ove vrste predmeta, postupak odlucivanja o podnesenim zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku je hitan.

Ako sud iz članka 27. ovoga Zakona utvrdi da je zahtjev podnositelja osnovan, odredit će rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora odlučiti o pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo podnositelja zahtijeva, te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku.

Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti žalba Vrhovnom sudu, osim ako je o zahtjevu u prvom stupnju odlučio Vrhovni sud.

Protiv odluke Vrhovnog suda RH može se podnijeti ustavna tužba zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku od 30 dana od dana dostave odluke Vrhovnog suda RH.

Ako sud kojem je podnesen zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku utvrdi da je sud pred kojim je postupak u tijeku neopravdano odugovlacio s provođenjem postupka i donošenjem odluke, ovlašten je odrediti rok u kojem taj sud mora odlučiti o sporu (o pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo). Nalog nižem sudu odnosi se samo na rok za donošenje odluke, a ne i na način odlučivanja o sporu. Pored toga, ako sud usvoji zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (ako utvrdi da je podnositelju zahtijeva povrijeđeno prava na suđenje u razumnom roku) odredit će podnositelju zahtijeva i primjerenu naknadu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

O žalbi protiv odluke županijskog suda, Visokog trgovačkog suda RH ili Visokog prekršajnog suda RH, kojom je odlučeno o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, odlučivat će Vrhovni sud RH.

Podnositelj zahtijeva ne bi imao pravo na žalbu samo u slučaju kada je o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u prvom stupnju odlučio Vrhovni sud RH.

Nakon korištenja postupka zaštite prava na suđenje u razumnom roku uređenog Zakonom o sudovima, podnositelj zahtijeva nezadovoljan ishodom toga postupka moći će protiv odluke Vrhovnog suda RH («Narodne novine», broj 99/99, 29/02 i 49/02-pročišćeni tekst) ustavnu tužbu Ustavnom sudu RH u roku od 30 dana od dana dostave odluke Vrhovnog suda RH. Utvrđivanje nadležnosti i odgovornosti redovitih i specijaliziranih sudova za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku usmjereno je na povećanje učinkovitosti postupanja hrvatskih sudova, a uskladen je sa zahtjevima koje u svezi sa zaštitom toga prava postavljaju Europski sud za ljudska prava i Ustavni sud RH.

Prihvacena primjedba na članak 35., te se stavak 4. ovoga članka briše.

Prihvataju se primjedbe Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora kojima se predlaže da se odredbe članka 39. urede tako da ne proizlazi da predsjednici općinskih, trgovačkih i prekršajnih sudova su po položaju članovi Sudackog vijeca.

U članku 57. stavak 4. prihvacena primjedba Vrhovnog suda RH, na način da je «za pravovaljano odlučivanje na Općoj sjednici potrebna je nazočnost natpolovične većine svih sudaca Vrhovnog suda RH».

Prihvacena primjedba Vrhovnog suda RH kojom se briše stavak 2. članka 63.

Prihvacena je primjedba Odbora za pravosude da se u clanku 78. odnosno ranije clanak 73. (u prvom citanju) iza rijeci «Državnom sudbenom vijecu» stavlja zarez i dodaju rijeci «a za predsjednika suda stegovni postupak pokrece predsjednik neposredno višeg suda.

U clanku 82. stavak 1., a u prvom citanju clanak 77. stavak 1., usvojena primjedba Odbora za pravosude te je ocjenjivanje sudaca dopunjeno još jednom ocjenom.

U clanku 94. stavak 2. a u prvom citanju clanak 89. stavak 2, prihvacena primjedba Vrhovnog suda RH kojom. se rijeci «sudacku udruhu» brišu i zamjenjuju se rijecima «sudacke udruge», a rijec «njihovi» briše se.

U clanku 95. stavak 2., a u prvom citanju clanak 90. stavak 2. usvojena primjedba na nacin da se iza rijeci «pravne osobe» stavlja tocka, a rijeci «koja je osnovana radi stjecanja dobiti» brišu se.

Usvojena primjedba Vrhovnog suda RH da se u clanku 103. stavak 1., a u prvom citanju clanak 97. stavak 1., iza rijeci «sud višeg stupnja» stavlja zarez i dodaju rijeci «najviše na vrijeme od cetiri godine» i dodaje se stavka 3. koji glasi: «sudac koji je privremeno upuceni sudac na rad u sud višeg stupnja u postupku i radu na predmetima ima prava i obveze kao viši sudski savjetnik».

Prihvaca se primjedba zastupnika i Odbora za zakonodavstvo da nije prihvatljivo istodobno pozivanje i odgovarajuca primjena propisa iz dva sustava kojima se ureduju place i ostala prava, obveze i odgovornosti iz rada. Stoga se u clanku 117. stavak 2., a u prvom citanju clanak 111. stavak 2. iza rijeci «o radnim odnosima» stavlja se tocka, a brišu se rijeci «ako ovim zakonom nije drukcije određeno».

Prihvaca se primjedba Odbora za zakonodavstvo da se u clanku 121. stavak 2., a u prvom citanju clanak 115. stavak 2., da strucni suradnici ne bi mogli samostalno obavljati poslove kada je to određeno zakonom i drugim propisima, jer takovo određenje ne bi trebalo biti sadržajem ovog Zakona. Stoga se u stavku 2. ovog clanka iza rijeci «strucnog znanja» stavlja tocka, a rijeci «a mogu i samostalno obavljati poslove kad je to određeno Zakonom ili drugim propisom» brišu se.

Prihvaca se primjedba Odbora za zakonodavstvo da strucni suradnici zaposleni u sudu mogu i samostalno obavljati poslove kad je to određeno Zakonom ili drugim propisom, jer takovo određenje ne bi trebalo biti sadržajem ovoga Zakona.

Prihvaca se primjedba Odbora za zakonodavstvo da se u clanku 122. stavak 2. i 3., a u prvom citanju clanak 116. stavak 2. i 3. briše, jer se materija o polaganju pravosudnog ispita uređuje posebnim zakonom.

U ovom clanku dodaje se novi stavak 2. koji glasi: «Uvjet i nacin primanja sudackih vježbenika u sudove kao i trajanje obavljanja vježbenicke prakse, uređuje se posebnim zakonom».

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DATI NA PRIJEDLOG ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVACENA

Primjedba nekih zastupnika na članak 13. da se temeljem Zakona o sudovima mogu osnivati redovni sudovi, a specijalizirani sudovi mogu se osnivati i posebnim zakonima, predlagatelj smatra da je to već sadržano u odredbi stavka 5. ovoga Prijedloga i da se jedino temeljem ovog zakona mogu osnivati prema stvarnoj nadležnosti ili za određena pravna područja drugi redovni i specijalizirani sudovi. Isto tako i primjedba da se mogu zbog svoje hitne naravi radnog spora osnivati radno pravni sudovi, koji bi postupali u radnim sporovima, također je već sadržana u odredbi stavka 5. ovoga članka, jer je ovim stavkom dana mogućnost da se mogu ustanovljavati i specijalizirani sudovi.

Primjedbe pojedinih zastupnika na članak 59. da dopušteni izvanredni pravni lijek kojega stranka može podnijeti Vrhovnom sudu RH da ispita je li takvim odlukama ugrožena jedinstvena primjena zakona i ravnopravnost građana, ne može imati nikakvog pravnog učinka na predmet te stranke koja je podnijela taj pravni lijek, jer je njena odluka već pravomoćna. Predlagatelji smatraju da će stranke slabo koristiti ovaj pravni lijek jer iz dikcije odredbe proizlazi da nema nikakvog utjecaja. Pojedini zastupnici smatraju da bi se presuda Vrhovnog suda RH u pogledu zahtjeva stranke trebala ustanoviti kao valjani razlog za ponavljanje pravomoćno završenog postupka i da oštećenoj stranci treba omogućiti pravo na satisfakciju, odnosno na drugi način da se pred Ustavnim sudom omogući traženje poništenja presuda zbog razloga što je Vrhovni sud dao takovo mišljenje koje je očito meritorno i koje niži sudovi moraju uvažavati.

Opća sjednica Vrhovnog suda također je zauzela stav da bi ovu materiju trebalo urediti prvenstveno kroz procesne zakone i to Zakon o parničnom postupku i Zakon o kaznenom postupku, i potrebno bi bilo osigurati zaštitu kroz odlučivanje u konkretnim predmetima a ne kroz zauzimanje apstraktnih pravnih stajališta.

Predlagatelj zakona uvažavajući iznijete prijedloge i primjedbe zastupnika i Vrhovnog suda RH, smatra da odredba ovoga članka upravo i proizlazi iz ustavne odredbe kojom Vrhovni sud RH, kao najviši sud osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana, te stoga nije prihvatio date primjedbe.

Ostali prijedlozi i mišljenja Odbora za zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, kao i pojedinih zastupnika su prihvaćeni i ugrađeni u konačni prijedlog Zakona o sudovima.

VI. POTVRDA OVLAŠTENOG TIJELA DA JE PRIJEDLOG ZAKONA JEZICNO PREGLEDAN ODNOSNO ISPRAVLJEN

Ovaj konačni prijedlog Zakona o sudovima nomotehnički je ureden i jezično pregledan i ispravljen.